

Mötesbok: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott (2025-01-16)

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Datum: 2025-01-16

Plats: Esplananden, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Ärenden

1/25 JUSK Tid för justering	3
2/25 JUSK yttrande på förslag till planeringsförutsättningar 2026	4
3/25 JUSK information om ärenden i KF helår 2024	79
4/25 Informationer 2025-01-16	86

Tjänsteskrivelse

2025-01-09

Kommunfullmäktiges
jämfälldhetsutskott

Diariernr: KS-2025/00019

JUSK Tid för justering

Förslag till beslut

Kommunfullmäktiges jämfälldhetsutskott beslutar

Att protokollet justeras digitalt senast den 17 januari 2025.

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2025-01-10

Kommunfullmäktiges
jämsälldhetsutskott

Diariennr: KS-2025/00044

JUSK - Planeringsförutsättningar 2026

Förslag till beslut

Jämsälldhetsutskottet antar förslag till yttrande enligt tjänsteskrivelsen

Ärendebeskrivning

Förslaget till Planeringsdirektiv 2026 (version 1) innehåller förslag till totalram och nämndramar för kommande planeringsperiod. Förslaget baseras på kommunfullmäktiges senaste beslut om planeringsdirektiv för 2025 samt andra kommunfullmäktigebeslut som är viktiga för planering. Detta innebär att de mål och program som ingår i förslaget är desamma som kommunfullmäktige fastställt för 2025 (beslut juni 2024).

Planeringsdirektiv version 1, med bilagor skickas till nämnder och bolag för yttrande. Fram till den 21 mars kan de lämna sina yttranden. Efter att yttranden från nämnder och bolag sammanställts, skickas planeringsdirektiv version 2 med bilagor ut för partipolitisk beredning. De olika partierna tar sedan fram sina förslag till planeringsdirektiv. Kommunfullmäktige beslutar i juni 2025 om den slutgiltiga budgeten för 2026.

Jämsälldhetsutskottets yttrande

Jämsälldhetsmålet: *Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv,* är ett av de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen som ingår i programmet för social hållbarhet.

Jämsälldhetsutskottet vill framhålla vikten av att jämställdhet är ett horisontellt perspektiv och en övergripande strategisk fråga som fortsatt måste genomsyra samtliga program och verksamheter och inte enbart begränsas till ett fokusområde inom ett av tre program. Jämställdhet, som en grundförutsättning för social hållbarhet är också nära knutet till arbetet med tillväxt och klimatneutralitet. Det bör inte förstås enbart som ett separat område och social hållbarhet är en av flera sammanhängande hållbarhetsdimensioner som ömsesidigt stärker varandra.

Under hösten 2024 har jämsälldhetsutskottet genomfört gemensamma

Tjänsteskrivelse

Dnr: KS-2025/00044

dialoger med samtliga nämnder med anledning av den beslutade aktualiseringen av *Strategi för jämställdhetsarbete*. De flesta nämnder återkom under samtalen till vikten av att jämställdhetsarbetet integreras i nämndernas ordinarie arbete och att det i och med den nya styrmodellen bör finnas en starkare koppling mellan jämställdhetsstrategin och nämndernas dagliga arbete genom sina grunduppdrag.

Planeringsföresättningarna säger att: Kommunfullmäktige ansvarar för att fastställa grunduppdrag till nämnd och bolag. Grunduppdraget förtydligar det kommunala ändamålet med nämnden/bolaget samt förtydligar nämndens/bolagets roll och ansvar. Grunduppdraget är specifikt för en nämnd eller ett bolag. Grunduppdragen ska vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod. Kommunfullmäktige följer årligen upp hur nämnd/bolag hanterat sitt grunduppdrag. Grunduppdraget revideras vid behov.

Med anledning av dessa uttryckta önskemål från nämndernas presidier lämnar jämställdhetsutskottet i bilaga till detta yttrande förslag på hur jämställdhetsarbetet kan tydliggöras i respektive nämnds grunduppdrag.

Beslutsunderlag

JUSK förslag till formuleringar grunduppdrag 2026

Planeringsdirektiv och budget för 2026 samt plan för 2027–2029, version 1

Anvisning för nämnder och bolags yttranden

Beredningsansvariga

Annika Dalén, jämställdhetsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Tekniska nämnden

Byggnadsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

För- och grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Individ- och familjenämnden

Äldrenämnden

Kulturnämnden

Fritidsnämnden

Förnamn, Efternamn

Befattning

Annika Dalén

Jämställdhetsstrateg

Jämställdhetsutskottet lämnar nedan förslag på hur jämställdhetsarbetet kan tydliggöras i respektive nämnds grunduppdrag. Förslagen till tillägg markeras nedan i **fetstil, understruken och kursiverad**.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar kommunens verksamheter och ekonomi samt följer upp och rapporterar utvecklingen i kommunens verksamheter till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunens nämnder, bolag och av kommunen förvaltade stiftelser.

Kommunstyrelsen ska utöva en samordnad styrning, bereda ärenden inför kommunfullmäktige och ansvara för uppföljning av att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen har ansvar att leda och samordna utveckling av för kommunen strategiskt viktiga områden som ej fördelats till annan nämnd, exempelvis kommunövergripande arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, **jämställdhet**, näringslivs- och tillväxtpolitiskt arbete samt bostads- respektive markförsörjning. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för

- kommunkansli, arkiv och juridik
- arbetsgivarfrågor och lönehantering
- ekonomi, styrning och upphandling
- kommunikation
- markförsörjning och exploatering
- näringslivsutveckling
- säkerhet och trygghet
- strategisk utveckling och innovation
- översiktsplanering

Kommunstyrelsen är även anställningsmyndighet för kommunens samlade förvaltningsorganisation och ansvarar för arbetsgivarpolitiken

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens anläggningar; fastigheter, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst. Nämndens uppdrag är att:

- planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, fastigheter och IT-system
- svara för den kommunala väghållningen och förvalta offentliga platser
- försörja Umeå kommuns verksamheter med lokaler och boende för sociala behov
- svara för samordning och utveckling av kommunens IT och telefonisystem
- svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden
- **systematiskt integrera jämställdhetsperspektiv i arbetet med utformningen av offentliga platser och service inom nämndens ansvarsområden**
- tillhandahålla färdtjänst

- tillhandahålla intern service inom måltider, lokalvård och vissa vaktmästartjänster
- fullgöra kommunens uppgifter avseende trafikfrågor

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Gator och parker, Fastighet, IT, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Byggnadsnämnden

I byggnadsnämndens uppdrag ingår att verkställa kommunens fysiska planering i form av nya detaljplaner, områdesbestämmelser samt stadsdels- och kvartersöversyner. Nämnden ansvar även för lovprövning, tillsyn och prövning av strandskyddsdispens. Nämnden tar beslut om bidrag för bostadsanpassningar. Inom nämndens område finns mättnings- och kartverksamhet, förvaltning av kommunens landskaps- och fastighetsinformation samt förädling av geografiska data. Nämnden ansvarar för den kommunala lantmäterimyndigheten samt för namnsättning av stadsdelar, gator med mera. Inom sina områden arbetar byggnadsnämnden för en **jämställd och** hållbar utveckling i Umeå.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

I miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en **jämställd och** hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet samt serveringstillstånd. Nämnden bidrar med underlag för en god samhällsplanering och utveckling genom miljöövervakning, energieffektivisering och klimatpåverkan, naturvård samt kompetensstöd i miljöfrågor vid översiktsplanering och detaljplanering. Nämnden ansvarar också för den lagstadgade budget- och skuldrådgivningen samt för att tillvarata konsumenternas intressen inom konsumentpolitikens område. I tillägg till det ska kommunens förvaltare fullgöra uppgifter enligt föräldrabalken. Nämnden ansvarar även för att avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen.

För- och grundskolenämnden

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg samt skolgång i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunal förskola inklusive förskolor på minoritetsspråk, pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare och nattisverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. Vidare har nämnden ansvar för skolpliktsbevakning och samverkan med fristående verksamheter i egenskap av hemkommun, samt att bevilja tillstånd och genomföra tillsyn av fristående förskoleverksamheter eller pedagogisk omsorg.

Nämnden ska säkerställa att den kommunala utbildningen utgår från grundläggande demokratiska värderingar och alla barn och elevers lika värde.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RHgymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor. Nämnden ska säkerställa att nämndens verksamheter ger eleverna en grund för fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet, samt ett aktivt **och jämställt** deltagande i samhället i övrigt. Nämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av skolväsendet.

Vidare har nämnden ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasienivå och som anpassad utbildning samt svenska för invandrare (sfi). Nämnden svarar vidare för arbetsmarknad och integration, genom att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Individ- och familjenämnden

Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika **och jämställda** levnadsvillkor.

Grunduppdraget omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- tillhandahålla familjerådgivning
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i ordinärt boende (hemsjukvård under 65 år)

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre.

Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa, **jämställdhet** och välmående hos den enskilde.

Äldrenämndens ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Kulturnämnden

Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Utöver detta svarar Kulturnämnden för Sveriges Depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden ska medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor och i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser.

Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten, **ett öppet, tillgängligt och jämställt kulturliv**, möjliggöra konstnärliga upplevelser, stödja skapande verksamhet, samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet samt stödja och främja internationellt kulturutbyte.

Fritidsnämnden

Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning. Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning. Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder. Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.

Bilaga 1

Anvisning för nämnder och bolags yttrande över Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2026

Beslutad av
Kommunstyrelsen

Dokumenttyp
Anvisning

Gäller för
Egna nämnder och
helägda bolag

Giltighetstid
2024-2025

Diarienummer
KS-2024/00433

**Dokumentansvarig
enhet**
Stadsledningskontoret -
Ekonomi och styrning

Beslutsdatum/paragraf
3 dec 2024 §

Förslag till planeringsdirektiv

Stadsledningskontoret har i enlighet med kommunfullmäktiges riktlinjer för planeringsprocess, budget och investeringar sammanställt ett förslag till planeringsdirektiv version 1 för 2026. Umeå kommuns planeringsprocess ska utformas så att processen:

- ger tid för analys, dialog och faktainhämtning
- utgår från prognos över tillgängliga medel
- ökar fokus på nämnders och bolags grunduppdrag/ändamål
- främjar effektiv användning av de medel som kommunen förfogar över
- skapar förutsättningar för långsiktighet
- främjar samordning mellan kommunens nämnder och de kommunala bolagen
- är transparent och att vägval/beslut är spårbara i efterhand

Stadsledningskontorets förslag baseras på senast beslutade planeringsdirektiv i fullmäktige (d.v.s. för verksamhetsåret 2025). Inga ändringar har gjorts i förslag till procentuell fördelning av tillgängliga medel mellan nämnder eller inriktningsmål/program, utdelningskrav, finansiella mål, personalpolitiska mål med mera. Föreslagna budgetramar utgår från aktuell prognos över intäkter.

Avgränsning

Denna anvisning riktar sig till Kommunstyrelsen samt kommunens tio egna nämnder, dvs Byggnadsnämnden, Fritidsnämnden, För- och grundskolenämnden, Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Individ- och familjenämnden, Kulturnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Personalnämnden, Tekniska nämnden och Äldrenämnden.

De fyra nämnder som är gemensamma med andra kommuner (Brand- och räddningsnämnd, Överförmyndarnämnd, IT-kapacitetsnämnd och Personaladministrativ nämnd) omfattas inte av anvisningen i detta skede. Dessa hanteras i särskild ordning efter dialog med andra berörda kommuner. Valnämnd, Kommunrevision och Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott är även de undantagna från anvisningen men kan om de så vill lämna yttrande i enlighet med anvisning för berörda nämnder.

Kommunens helägda bolag omfattas av delar av denna anvisning, se sid 5. Övriga majoritetsägda och delägda bolag hanteras inom befintliga ägarsamråd.

Kommunstyrelsen har utifrån sina samordnande roller i uppdrag att yttra sig över de kommungemensamma poster som fastställs av kommunfullmäktige.

Personalnämnden har utifrån sitt specifika ansvar för kommunens personalpolitik i uppdrag att yttra sig över personalpolitiska mål och eventuella förändringar i lönestruktur.

Anvisning till berörda nämnder

Berörda nämnder ska skriftligt besvara följande remissfrågor:

Remissfråga 1 - Vilka väsentliga förändringar påverkar utförandet av nämndens grunduppdrag under kommande år? Beskriv kortfattat, max 2 sidor per nämnd

Ta i beaktning till exempel befolkningsförändringar, kompetensbrist, förändringar i lagstiftning och andra krav, teknisk utveckling, hållbarhet med mera. Kommer förändringar av utförandet att påverka annan nämnds verksamhet ska detta beskrivas.

Remissfråga 2 - Bedömer nämnden att förslaget till investeringsbudget 2026 och plan 2027-2029 innebär några väsentliga verksamhetskONSEKVENSER? Om ja, beskriv dessa kortfattat, max 2 sidor per nämnd.

Nämnden kan i sitt svar även påtala om förutsättningar/omfattning för inventarier/utrustning väsentligt förändrats och att ytterligare medel behöver tillskjutas.

Remissfråga 3 - Bedömer nämnden att ett eller flera av fastställda program bör revideras, utökas eller avgränsas?

Om nämnden föreslår förändringar bör förslag samt motivering till förändring beskrivas. Om nämnd väljer att avstå från yttrande i relation till ett eller flera program bör detta framgå

Remissfråga 4 - Bedömer nämnden att det finns behov av revidering av nämndens taxor eller avgifter för verksamhetsåret 2026?

Om nämnden ser behov av förändring ska föreslagna förändringar beskrivas och motiveras i nämndens yttrande.

Observera att om nämnd ser behov av revidering av nämndens taxor/avgifter inför nästkommande verksamhetsår och en sådan förändring förutsätter beslut i kommunfullmäktige ska av nämnden beslutade förslag till taxe/avgiftsförändring inlämnas i separat ärende till KS-diarium senast 30 april 2025.

Anvisning för fortsatt arbete 2023:1

De nämnder som uppmärksammat behov av omställning maa av genomförd analys av framtida kompetensbrist ska i anslutning till sitt yttrande även överlämna:

A. Beskrivning av väsentliga hinder/möjligheter för omställning

Nämnden ska beskriva väsentliga hinder och möjligheter (legala, tekniska, lokalmässiga, kompetensmässiga etc) som försvårar eller möjliggör verksamhetsomställning för att möta kompetensbrist i nämndens verksamheter.

B. Förslag till inriktning för verksamhetsomställning (max 1000 tecken per nämnd).

Förslaget ska kortfattat beskriva inriktning/strategi för den verksamhetsomställning nämnden ser som nödvändig för att möta prognosticerad kompetensbrist i nämndens verksamheter.

Nämnden förslag till inriktning för verksamhetsomställning ska upparbetas med hänsyn till fastställda riktlinjer för God ekonomisk hushållning.

Då en nämnd kan ha ansvar för flera verksamheter med skilda förutsättningar kan inriktning för omställning behöva vara olika för nämndens olika verksamheter, förslag till inriktning kan därför vid behov formuleras specifikt för de enskilda verksamheter som nämnden ansvarar för (maxantal tecken bör ändå inte överskridas).

C. Beskrivning av hur förslag till inriktning för verksamhetsomställning ska omsättas och hur förslaget påverkar nämndens nyttjande av lokaler, kompetens och teknik under perioden

Nämnden ska överlämna beskrivning av hur nämndens nyttjande av lokaler, kompetens och tekniska lösningar behöver förändras för att möjliggöra omställning i enlighet med nämndens förslag till inriktning för verksamhetsomställning. Beskrivning ska upparbetas med hänsyn till fastställda riktlinjer för God ekonomisk hushållning.

Tid och form för inlämning av yttrande

Berörda nämnder ska senast den 21 mars 2025 inkomma med svar på ovanstående remissfrågor till kommunstyrelsens diarium via e-post: ksdiarium@umea.se

I ämnesraden anges:

Exempelnämndens yttrande KS-2024/00433. Exempelnämnden byts ut till nämndens namn.

Yttrande ska delges i word-format och vara redigeringsbara.

Anvisning till berörda bolag

Anvisning för bolagens yttrande över inriktningsmål/program

De inriktningsmål och program med fokusområden som redovisas i förslaget till planeringsdirektiv för 2026 är desamma som kommunfullmäktige fastställde den 17 juni 2024. Umeå kommunföretag (UKF) och helägda dotterbolag till UKF ska lämna yttrande över dessa program (och de fokusområden som ingår i respektive program) och ombeds därför bevara följande remissfråga:

1. Bedömer bolaget att ett eller flera av fastställda program bör revideras, utökas eller avgränsas?

Om UKF/dotterbolag föreslår förändringar bör förslag samt motivering till förändring beskrivas. Om UKF/dotterbolag väljer att avstå från yttrande i relation till ett eller flera programförslag bör detta framgå av UKF:s sammanställda yttrande.

Anvisning vid behov av förändring av bolagets taxor/avgifter inför 2026

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen fastställa väsentliga förändringar av taxor/avgifter.

2. Bedömer bolaget att av kommunfullmäktige fastställda taxor/avgifter behöver förändras inför 2026?

Om bolagets taxor/avgifter behöver förändras inför 2026 och sådan förändring kräver fastställande av kommunfullmäktige ska bolaget i samband med sitt yttrande påtala behov av sådan taxor/avgiftsförändring. Föreslagna förändringar ska specificeras och motiveras i bolagets yttrande.

Observera även att av bolaget beslutat förslag till taxor/avgiftsförändring ska inlämnas i separat ärende till KS-diarium senast 30 april 2025.

Helägda bolag ska enligt separat instruktion och tidplan från UKF lämna svar på remissfråga 1 och 2 till UKF för sammanställning.

Anvisning för specifika yttranden från UKF AB

Anvisning för yttrande över utdelning från UKF AB

Den budgeterade utdelningen från Umeå kommunföretag AB för 2025 uppgår till 0 kr (enligt kommunfullmäktiges beslut om planeringsförutsättningar för 2025 den 17 juni 2024).

Utdelningsnivå, fastställda av kommunfullmäktige, är oförändrad i Stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv för 2026. UKF ska besvara följande remissfråga:

- 3. Umeå kommunföretag ombeds härmed lämna yttrande över fastställd utdelningsnivå och beskriva effekter av nuvarande alternativt förändrad utdelningsnivå.**

Anvisning för yttrande över föreslagen budget för kollektivtrafik

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om planeringsförutsättningar för 2025 (fastställd den 17 juni 2024) uppgår plan för Kollektivtrafikens budget för 2026 till 172,6 mnkr.

- 4. UKF ombeds inkomma med yttrande över förslag till kollektivtrafikens budget för 2026 och plan för 2027-2029**

Tid och form för inlämning av yttrande

UKF AB ska senast den 21 mars 2025 lämna yttranden enligt ovanstående anvisning till kommunstyrelsens diarium via e-post ksdiarium@umea. I ämnesraden anges:

Yttrande UKF med dotterbolag KS-2024/00433.

Yttrande ska delges i word-format och vara redigeringsbara

Stadsledningskontorets förslag version 1

Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2026

Ekonomiska ramar för budget 2026 och plan 2027–2029

Grunduppdrag, driftbudget till nämnder

Inriktningsmål och program

Tilläggsuppdrag till nämnder och bolag

Innehåll

Om planeringsdirektiv version 1.....	4
Förutsättningar för planperioden 2026 - 2029	6
Ekonomiska förutsättningar	6
Demografisk utveckling	8
Näringslivskonjunktur	9
Bostadsmarknad och bostadsförsörjning	10
Arbetsmarknadskonjunktur, kompetensförsörjning och löneutveckling	12
Sammanfattning	13
Grunduppdrag och resurstilldelning till kommunens nämnder	14
Kommunstyrelsen	16
Tekniska nämnden.....	18
Byggnadsnämnden	20
Miljö- och hälsoskydds nämnden	22
För- och grundskolenämnden	24
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	26
Individ- och familjenämnden	28
Äldrenämnden.....	30
Kulturnämnden	32
Fritidsnämnden	34
Personalnämnden	36
Valnämnden	37
Gemensamma nämnder.....	38
Inriktningsmål och program.....	39
Inriktningsmål	40
Program för tillväxt.....	41
Program för social hållbarhet.....	43
Program för Klimatneutrala Umeå 2040	49

Personalpolitiska mål och uppdrag	53
God ekonomisk hushållning - Ekonomiska riktlinjer, tilläggsuppdrag och finansiella mål	54
Uppföljning, analys och utvärdering.....	56
Budget 2026 och plan 2027–2029 för nämnder och styrelse	58
Tabell 1. Budgetramar nämnder och styrelse 2026	58
Tabell 2. Specifikation av förslag kommunstyrelsens budgetram	59
Tabell 3. Resultaträkning 2025–2029	60
Tabell 4. Finansieringsbudget 2025–2029.....	60
Tabell 5. Nyckeltal.....	61
Investeringsramar 2026–2029.....	62
Tabell 6. Investeringsramar per nämnd.....	62
Tabell 7. Nya investeringsprojekt, över 50 mnkr.....	62
Redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen.....	63

Om planeringsdirektiv version 1

Du läser nu stadsledningskontorets förslag till planeringsdirektiv version 1 för 2026–2029. Version 1 innehåller förslag till totalram och nämndramar för kommande planeringsperiod. Förslaget baseras på kommunfullmäktiges senaste beslut om planeringsdirektiv för 2025 (d.v.s. på senaste tillgängliga beslut om skattesats, mål, budgetramar med mera) samt andra kommunfullmäktigebeslut som är viktiga för planering. Detta innebär att de mål och program som ingår i förslaget är desamma som kommunfullmäktige fastställt för 2025 (beslut i juni 2024)

Detta innebär att förslaget baseras på:

- Av kommunfullmäktige fastställd skattesats för 2025 (22,80)
- Av kommunfullmäktige fastställd utdelning från Umeå Kommun Företag AB, (0 kr)

Dessa grundförutsättningar ingår även i den modell för totalramberäkning som kommunstyrelsen fastställt. Totalramsberäkningen utgår från den av kommunfullmäktige senast beslutade budgeten och flerårsplanen. Den revideras med skatteintäkter och generella statsbidrag enligt regeringens bedömning över skatteunderlagets utveckling i höstpropositionen i kombination med Umeå kommuns egen befolkningsprognos. För 2026 görs en reservering för ökad kostnad för kostnadsutjämning i enlighet med utredningskommitténs förslag till förändrad utjämning. Vidare justeras kostnader för pensioner enligt senaste beräkning från avtalad pensionsförvaltare samt uppdaterade beräkningar av finansnetto och avskrivningar baserat på förslag till investeringsbudget 2026 och plan 2027–2029. Den fördelningsbara ramen är det som kvarstår efter att prognosticerade intäkter från skatter och bidrag, kraftverksamhet samt eventuell utdelning reducerats för särskilda åtaganden som kommunfullmäktige beslutat om, ekonomisk ram för valnämnden samt en fördelningsreserv för politiska prioriteringar. I den politiska fördelningsreserven kvarhålls även medel avseende sänkt PO-pålägg.

Stadsledningskontorets förslag innehåller inte någon omprioritering eller omfördelning mellan kommunens nämnder, bortsett från eventuella beslutade tekniska ramjusteringar. Enligt fastställd modell föreslås styrelse och nämnder erhålla samma procentuella andel av den fördelningsbara ramen som i kommunfullmäktiges senaste beslut. För valnämnden baseras ramen på beslutad flerårsbudget istället för procentuell andel.

Stadsledningskontorets förslag innehåller inte någon omprioritering eller omfördelning mellan kommunens nämnder, bortsett från eventuella beslutade tekniska ramjusteringar. Enligt fastställd modell föreslås styrelse och nämnder erhålla samma procentuella andel av

den fördelningsbara ramen som i kommunfullmäktiges senaste beslut. För valnämnden baseras ramen på beslutad flerårsbudget istället för procentuell andel.

Föreslagen budgetram för nämnd innefattar kostnader för nämndens verksamhet i 2026 års prisnivå. Budgetramarna är nettokostnadsramar för styrelse och nämnder. Ramarna har beräknats med utgångspunkt från nuvarande organisation. Eventuella organisationsöversyner och/eller överföring av verksamheter till nytt ansvar regleras genom beslut om tekniska förändringar av budgetramarna.

Planeringsdirektiv version 1, med bilagor skickas till nämnder och bolag för yttrande. Fram till den 21 mars kan de lämna sina yttranden. Efter att yttranden från nämnder och bolag sammanställts, skickas planeringsdirektiv version 2 med bilagor ut för partipolitisk beredning. De olika partierna tar sedan fram sina förslag till planeringsdirektiv. Kommunfullmäktige beslutar i juni 2025 om den slutgiltiga budgeten för 2026.

Förutsättningar för planperioden 2026 - 2029

Ekonomiska förutsättningar

Global utveckling

Perioden av hög inflation tycks vara över, både globalt och i Sverige. Den förväntade fasen av sänkta centralbanksräntor har inletts i år och ytterligare sänkningar väntas nästa år. De penningpolitiska lättnaderna väntas dock inte markant stärka global tillväxt på kortare sikt. Konjunkturutvecklingen i omvärlden spretar, med en förväntad uppgång i Europa men nedgång i USA nästa år, och överlag ser de globala tillväxtutsikterna svaga ut. Exportmarknaden väntas inte ge särskilt stora bidrag till att lyfta svensk tillväxt kommande år.

Svensk konjunkturuppgång snart i sikte

Helåret 2024 blir BNP-tillväxten svag. Nästa år väntas klart starkare BNP-tillväxt; mellan 2024 och 2025 beräknas ett lyft i tillväxten på mer än 2 procentenheter. Även 2026 antas BNP öka snabbare än trend. Jämfört med tidigare konjunkturuppgångar visar prognosen en tämligen låg och snabbt övergående tillväxttopp 2025–2026.

Det finns flera skäl till detta, ett är att den nuvarande lågkonjunktoren inte varit lika djup som andra. Ett annat skäl är att även om hushållens konsumtion väntas studsas tillbaka kommande år, kommer motsvarande återhämtning inte alls ske för den del av efterfrågan som fallit mest de senaste åren dvs bostadsinvesteringarna. Det faktum att draghjälpen via utrikeshandeln beräknas bli tämligen svag 2025 och 2026 är en annan återhållande faktor.

Hushållens konsumtion den främsta drivkraften när svensk BNP-tillväxt lyfter

Hushållskonsumtionen blir inledningsvis motorn i den svenska konjunkturuppgången. Efter en flerårigt svag konsumtionstrend – med till och med nedgång 2023 – väntas en förstärkning inledas i slutet av innevarande år. Men först 2025 etableras starkare konsumtionstillväxt. Att hushållens köpkraft, mätt som real disponibel inkomst, vänder från minskning förra året till ökning i 2024 är en nyckelfaktor. En klart större ökning av hushållens köpkraft väntas dock nästa år. Framför allt är det de stigande löneinkomsterna som följer av ökad sysselsättning, skattesänkningar samt sjunkande räntor som bidrar till den stigande disponibelinkomsten.

Att den höga inflationen nu ser ut att ha bekämpats ger större möjligheter för finanspolitiken att stötta inhemsk efterfrågan. Följaktligen syns också i Budgetpropositionen för 2025 en tydlig omsvängning, från återhållsamhet till en mer expansiv budget jämfört

med fjolåret. Därmed går penning- och finanspolitik nästa år hand i hand och stöttar efterfrågan.

Långsiktighet och omställning

Utöver de ekonomiska förutsättningarna är kompetensförsörjning en av de största utmaningarna för kommunerna, som både behöver rekrytera och behålla kompetent arbetskraft samtidigt som verksamheten måste ställa om utifrån brist på tillgänglig arbetskraft. Anpassning krävs också med anledning av den förändring av demografiska förutsättningar som ägt rum de senaste åren genom lågt barnafödande. Utöver dessa utmaningar förväntas kommunerna göra insatser för klimatförändringar, grön omställning, civil beredskap och för att motverka kriminalitet. De utmaningar som kommunerna står inför kräver långsiktiga analyser för att kunna vidta strukturella åtgärder i omställningsarbetet.

Förutsättningar för Umeå kommun

Skatteintäkterna utvecklas enligt prognos väl under planeringsperioden. Efter en inbromsning 2024 ökar skatteunderlaget snabbare under åren 2025 till 2027, ungefär i linje med historiska genomsnitt. Återhämtningen av skatteunderlagstillväxten samt nedväxlingen av inflationen innebär att köpkraften årligen beräknas öka kommande år, efter två år av nedgång.

Pensionskostnaderna, som ökat kraftigt de senaste åren, väntas sjunka väsentligt 2025 och ytterligare något till 2026 till följd av antagandet om sänkt inflation. Åren därefter bedöms utvecklingen av pensionskostnaderna stabiliseras.

Investeringstakten de kommande åren ligger betydligt över historiska nivåer, bland annat som en följd av uppskjutna investeringar under pandemin. Den höga investeringsnivån förväntas bestå även efter planeringsperioden.

Med ett oförändrat resultatkrav på 2% i kombination med planerade investeringar leder det till att även om självfinansieringsgraden ökar under planeringsperioden så ökar låneskulden kraftigt och soliditeten försämras något.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Umeå kommun baserar sin prognos över skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning på regeringens prognos över skatteunderlagets utveckling och förändringar av statsbidrag och regleringar i budgetproposition för 2025 samt på Umeå kommuns egen befolkningsprognos.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Umeå kommun (mnkr)	Budget 2025	Prognos 2026	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning i budget 2025 och prognos 2026-2029	9 786	10 296	10 765	11 217	11 637
<u>Specifikation prognos:</u>					
Skatteintäkter	8 303	8 769	9 265	9 713	10 145
Inkomstutjämning	1 507	1 580	1 678	1 742	1 817
Kostnadsutjämning	-858	-878	-920	-932	-970
Regleringsbidrag	318	305	220	169	119
LSS-utjämning	223	227	229	231	233
Strukturbidrag	0	0	0	0	0
Införandebidrag	0	0	0	0	0
Slutavräkning	0	0	0	0	0
Fastighetsavgift	293	293	293	293	293
Summa	9 786	10 296	10 765	11 217	11 637

Kommunfullmäktige fastställde i juni 2024 skattesatsen för år 2025 till 22,80 kr.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning beräknas öka med 510 miljoner kronor mellan budget 2025 och budget 2026.

Demografisk utveckling

Under 2024 påverkades Umeå kommuns befolkningstillväxt av i huvudsak två faktorer; ett lågt antal födda samt Skatteverkets avregistreringar av utvandrade som inte rapporterat sin flytt till Skatteverket. Under 2023 var antalet födda rekordlångt och under 2024 års fortsätter utvecklingen med ett lågt antal födda. Trenden från fjolåret håller alltså i sig. Den sjunkande inflationen under 2024 ligger nu lägre än Riksbankens målsättning om 2 procent vilket påverkar framtidsutsikterna för många hushåll. Förbättrade ekonomiska förutsättningar bedöms få en viss positiv inverkan på antalet födda.

De senaste tio åren har Sveriges befolkning ökat med drygt 804 000 personer. Det motsvarar en ökning på 8,35 procent eller en årlig tillväxttakt på 0,89 procent. SCB prognosticerar en fortsatt ökning av rikets befolkning, men i en lägre takt än i tidigare prognoser. År 2035 beräknas Sveriges folkmängd ha ökat med 300 000. Det motsvarar en ökning med 2,9 procent eller 0,24 procent per år. Antalet födda ökade tillfälligt under pandemin men för att därefter återgå till den långsiktigt nedgående trend som har setts de senaste tio åren.

Skatteverket har i uppdrag att upprätthålla korrekta register inom folkbokföringen. Arbetet med att kontrollera och rätta avvikelser i befolkningsregister som påbörjades under 2023 har fortsatt under 2024. Totalt prognosticerades drygt 34 000 individer vara felaktigt registrerade i Sverige. För Umeå var uppskattningen 520 individer. Under helåret 2023 avskrevs 237 invånare i Umeå och fram till och med oktober månad 2024 har ytterligare 223 invånare avregistrerats och därmed tagits bort som invånare i Umeå kommun. Dessa individer försvinner ur våra register som utvandrade från landet.

Befolkningsutvecklingen i Umeå kommun under 2024 var högre än under 2023 men på en lägre nivå än tidigare år. Den lägre tillväxten förklaras i likhet med riket av ett minskat antal födda samt högre utvandring i form av Skatteverkets avregistreringar av ej avregistrerade men utvandrade.

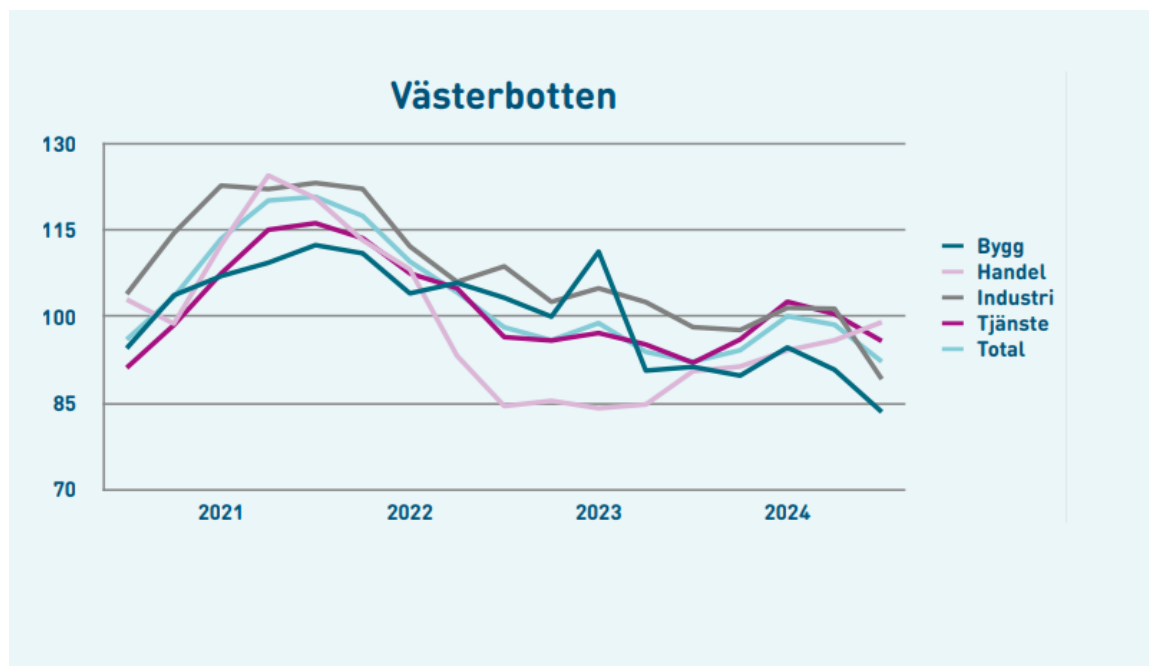
Den aktuella befolkningsprognosen 2024–2035 utgår från den faktiska befolkningen i Umeå år 2023 och sträcker sig fram till och med prognosens slutår 2035. Befolkningsutvecklingen i årets prognos hamnar marginellt lägre än i fjolårets prognos. Totalt sett prognostiseras befolkningen i Umeå kommun att växa med drygt 13 500 personer, från 133 091 invånare år 2023 till drygt 146 500 invånare 2035. Den genomsnittliga befolkningsökningen är drygt 1 130 personer årligen. Ökningstakten är jämn men något lägre i början än i slutet av prognosperioden. Enligt prognosen kommer Umeå kommun att passera 140 000 invånare under år 2030.

Näringslivskonjunktur

I grunden är bedömningen att vi även fortsättningsvis befinner oss i en lågkonjunktur. Umeås större branscher ger fortsatt uttryck för en förväntat svagare utveckling kommande år. Undantaget är Handeln som ser mer positivt på konjunkturläget kopplat till ett lägre ränteläge och en därmed förväntad högre privat konsumtion. Även om de senaste tre årens starka utveckling av arbetstillfällen planar ut så fortsätter tillgången till kompetens att begränsa tillväxten i vissa branscher. Umeås styrka är som tidigare branscbredden, vilket minskar riskerna i en konjunktursvängning och möjliggör en rörlighet mellan branscher. Det är en fortsatt stark utveckling inom statliga och myndighetsjobb som kompletterar den privata arbetsmarknaden och skapar förutsättningar för fler kvalificerade jobb kopplat till utbildningar vid Umeås Universitet.

Norrlandsfondens konjunkturbarometer för Västerbotten 2024

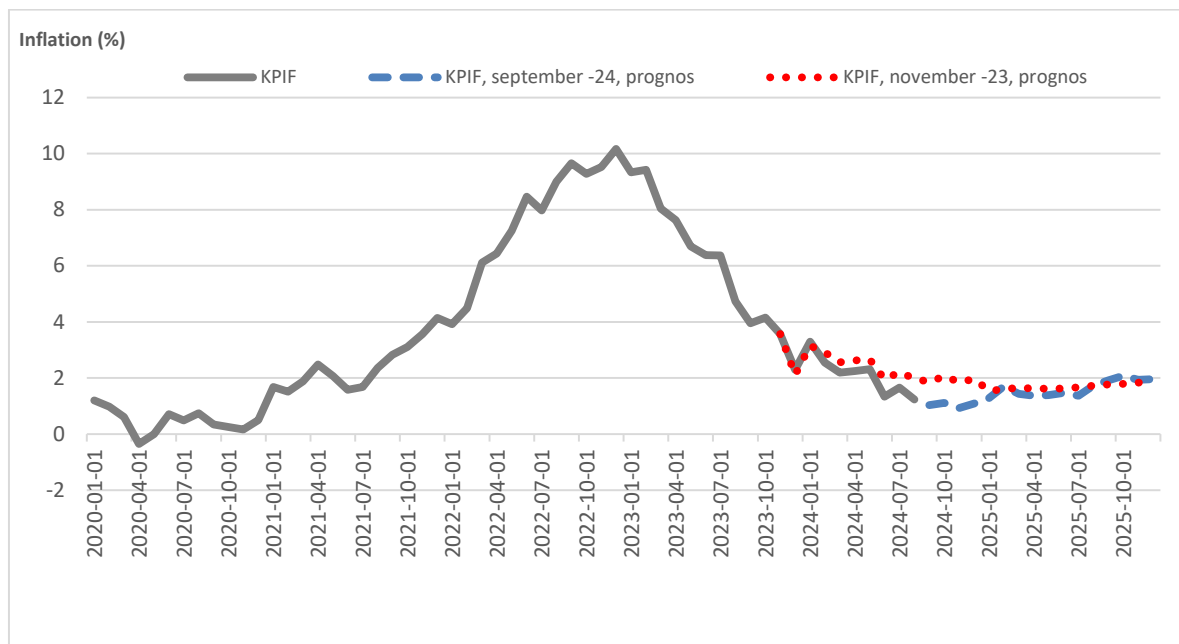

Figur 1. Konfidensindikatorn tas fram genom en företagsenkät och mäter nuläget i näringslivet samt hur företagen ser på den närmaste framtiden (källa [Norrlandsfondens konjunkturbarometer 2024](#))

Bostadsmarknad och bostadsförsörjning

Förutsättningarna på bostadsmarknaden har kraftigt förbättrats under det senaste halvåret och Riksbankens prognos för 2025 är fortsatt en lägre inflationsnivå än målsättningen på två procent. Efterfrågan på bostäder påverkas i huvudsak av tre underliggande faktorer: gynnsamma räntenivåer, god inkomstutveckling och en växande befolkning. Dessa faktorer påverkar därmed förutsättningarna för bostadsbyggande på alla kommuners bostadsmarknader. I avsnittet om demografi konstateras att prognosen över befolkningsutvecklingen är marginellt lägre än föregående år.

Räntenivåer och inkomstutveckling påverkas båda av inflationstakten. Riksbankens prognoser över inflationstakten visar på en lägre förväntad inflationstakt. Räntekurvor har som följd justerats ned med fyra styrräntesänkningar hittills under 2024. Detta medför att såväl bolåneräntor som andra räntor stadigt sjunker. Inkomstutvecklingen under 2024 ligger högre än inflationstakten samtidigt som den förväntade löneutvecklingen ligger högre än prognostiserad inflation, vilket medför stigande reallöner. Riksbankens prognos redovisar positiv reallöneutveckling under 2024 och 2025 som en kontrast mot de tidigare två årens sjunkande reallöner.

Figur 1 Utveckling och prognoser av inflationstakten i Sverige, KPIF exkl. energi, 2020-01-01 - 2025-12-01, Riksbanken

Förutsättningarna för bostadsmarknaden har förändrats i en positiv riktning under 2024 med minskad inflation, stigande reallöner. I slutet av 2024 (till och med november månad) hade villapriserna i Umeå stigit med 6,3 procent medan bostadsrättspriserna stigit med 1,2 procent under den senaste tolvmånadernas perioden. Stigande priser bidrar positivt till investeringsviljan på bostadsmarknaden. När priset på bostäder stiger stärks förutsättningarna för bostadsbyggande.

Bostadsbyggandet i Umeå kommun för 2024 förväntas ligga på samma nivåer som 2023 års bostadsbyggande, alltså mellan 800 och 900 färdigställda bostäder. Det är framför allt bostadsbyggandet för 2025 och 2026 som påverkas av de två senaste årens sämre förutsättningar på bostadsmarknaden. Bostadsproduktion är en lång process och ett lägre antal uppstartade bostadsprojekt under 2023 och 2024 påverkar färdigställandet av bostäder under främst 2025 men även 2026. Antalet påbörjade bostäder minskade under 2022 och 2023, utvecklingen av lågt antal påbörjade bostäder fortsatte även under 2024. Även om planberedskapen stärkts under de senaste åren och Umeå kommuns förutsättningar för ökat bostadsbyggande är bättre än för några år sedan så kommer bostadsbyggandet 2025 och 2026 att vara lägre, oavsett ekonomiska förutsättningar för branschen. Detta medför att kommunens bostadsbrist bedöms öka under åren 2025–2026 för att sedan återigen minska från och med 2027.

Arbetsmarknadskonjunktur, kompetensförsörjning och löneutveckling

Arbetsförmedlingen gör kvartalsvisa arbetsmarknadsprognoser för arbetsmarknaden. I analysen Arbetsmarknadsläget kvartal 3, 2024 påtalas att lågkonjunktoren präglade utvecklingen på arbetsmarknaden det sista året. De stora skillnader som fanns tidigare mellan inte minst norra och södra Sverige förstärkts ytterligare. Ökningen av arbetslösheten har varit störst i storstads länen Skåne, Västra Götaland och Stockholm, samt i Jönköpings och Västmanlands län. I länen i norra Sverige har arbetslöshetsnivån endast förändrats marginellt trots den rådande lågkonjunkturen.

Flera av länen i landets norra delar, som haft den starkaste utvecklingen under det senaste året, har redan i utgångsläget en relativt låg arbetslöshetsnivå. Allra lägst är arbetslösheten i Västerbottens län och Umeå ligger på ca 4%. Det vill säga långt under den nationella relativa arbetslöshetsnivån på 6,8%.

I Västerbottens län har långtidsarbetslösheten minskat under det senaste året. Under perioden var 1,2 procent av arbetskraften i Västerbottens län långtidsarbetslös, jämfört med 2,7 procent i riket. Nivån i Västerbottens län var inte bara lägre än riksgenomsnittet, utan den lägsta nivån av alla län. I prognosen lyfts samtidigt att Västerbottens län och Umeå har en fortsatt högre sysselsättningsgrad än riksgenomsnittet. Dvs en större andel av den presumtiva arbetskraften är redan en del av arbetskraften än i övriga Sverige. Med redan hög sysselsättningsgrad, låg arbetslöshet, minskande långtidsarbetslöshet påtalas tydliga risker med en kraftigt försvårad arbetskraftsbrist när konjunktoren vänder. Det riskerar att påverka både företagets tillväxtpotential, kommunens möjlighet att kompetensförsörja egna verksamheter och medföljande risker av ytterligare ökade kostnader till exempel inom löneområdet.

Det är därför av stor vikt att kommunen arbetar för befolknings- och arbetskraftinflöde till arbetsmarknadsregionen. Detta då en regionförstoring inte ger någon snabb arbetskraftsförstärkning då hela norra Sverige har en likande situation som Umeåregionen. Med en förväntad låg ökning av arbetskraftstillgången behöver Umeå kommun som arbetsgivare jobba än mer med att behålla medarbetare och använda den tillgängliga kompetensen på rätt sätt. Systematiskt arbetsmiljöarbete, friskfaktorer och övriga insatser inom ramen för nämndernas kompetensförsörjningsplaner för att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare, är några exempel på viktiga insatser. Att fortsatt behålla, utveckla och ge förutsättningar för omställning av kompetens hos redan anställda måste vara i fokus hos verksamheterna. Att vara en lärande organisation som involverar de anställda i förändringsresan är av största vikt.

Ytterligare insatser kommer även krävas för att säkerställa nyttjande av ännu ej fullt nyttjade resurser på arbetsmarknaden såsom studenter, pensionärer men även de personer som idag finns inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

En viktig förutsättning för attraktivitet och kompetensförsörjning är den långsiktiga lönepolitiken. Parterna inom industrin tecknade ett nytt löneavtal som innebär att värdet på löneökningarna är 3,3 procent 2024. Avtalet för industrin löper ut 2025-03-31, liksom flertalet av löneavtalen inom svensk arbetsmarknad. Avtalen inom kommunsektorn löper också ut 2025-03-31, förutom Akademikeralliansen som har ett tillsvidareavtal som dock är sifferlöst. Något utrymme är därmed inte angivet i avtalet. SKR:s prognos för 2025 är en löneökning på 3,4 procent. För 2026 är SKR:s prognos för löneökning 3,5 %.

Sammanfattning

Länet fortsätter att ha en hög sysselsättningsgrad i kombination med fortsatt låg arbetslöshet. Det bidrar till en brist på arbetskraft som kommer att påverka både näringsliv och kommunsektorn, särskilt inom vissa sektorer. Det kan också förväntas ha effekt på löneutvecklingen i kommunen. Befolkningen förväntas öka men i en något långsammare takt än tidigare. Det beror främst på låga födelsetal i hela landet samt att fler registreras som utvandrare p.g.a. skatteverkets registervård.

En gynnsam ekonomisk utveckling med lägre inflation och sjunkande räntor kan påverka ett ökat barnafödande. Det skapar också förutsättningar för en positiv utveckling för bostadsmarknaden. Däremot tar det tid innan några sådana effekter kan ses. Bostadsbristen förväntas öka de närmsta åren innan den börjar sjunka igen. Hushållens förbättrade ekonomi förväntas också bidra till en ökad tillväxt kommande år.

För Umeå kommun så ökar skatteunderlaget under perioden samtidigt som pensionskostnaderna förväntas minska p.g.a. sjunkande inflation. Investeringstakten är högre än vad den varit tidigare vilket gör att låneskulden ökar kraftigt och soliditeten försämras något.

Grunduppdrag och resurstilldelning till kommunens nämnder

I mars 2021 fastställde kommunfullmäktige att alla nämnder och helägda bolag ska ha ett skriftligt grunduppdrag som förtydligar det kommunala ändamålet med nämnden/bolaget och dess roll och ansvar. Grunduppdraget är specifikt för en nämnd eller ett bolag. Grunduppdragen ska vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod. Kommunfullmäktige fastställer grunduppdrag till nämnd och bolag och följer årligen upp hur nämnd/bolag hanterat sitt grunduppdrag.

För bolag framgår grunduppdraget i bolagsordning och konkretiseras genom bolagets ägardirektiv. För nämnd fastställs grunduppdrag för styrelse och nämnder i kommunens *Reglemente för kommunens nämnder och styrelse* och därefter infogats i planeringsdirektivet. Grunduppdraget revideras vid behov.

Grunduppdraget är utgångspunkt för verksamhets- och bolagsstyrning

Inom ramen för grunduppdraget har nämnd/bolag möjlighet att utifrån sina specifika förutsättningar och behov fastställa hur verksamhetsstyrning och uppföljning ska utformas. Vid utformning av nämnds- eller bolagsspecifik verksamhetsstyrning och uppföljning har dock nämnd och bolag att följa eventuella krav från lagstiftning och författning samt beslut och direktiv från kommunfullmäktige samt anvisning från kommunstyrelsen om hur styrning och uppföljning ska utformas.

Uppföljning av grunduppdraget

Uppföljning av grunduppdraget sker årligen genom att nämnd och bolag bedömer i vilken omfattning nämnden eller bolaget verkställt grunduppdraget och rapporterar sagda bedömning till kommunstyrelsen som sammanställer inför hantering i kommunfullmäktige. Respektive bolag rapporterar i anslutning till delårsrapport, årsredovisning och bolagsstyrningsrapport. Kommunstyrelsen har ansvar och mandat att utforma anvisning för när och hur rapportering från nämnder och bolag ska ske.

Grunduppdrag och resurstilldelning (budget)

För att möjliggöra att nämnd/bolag har förutsättningar att fullgöra sitt grunduppdrag kan nämnd/bolag tilldelas resurser från kommunfullmäktige. Utöver medel som tilldelas från kommunfullmäktige kan nämnd och bolag ha andra intäkter som nyttjas för att finansiera nämndens eller bolagets grunduppdrag. Om kommunfullmäktige inte har fastställt annat gäller prioriteringsordningen:

- Medel före grunduppdrag: Tillgängliga medel styr grunduppdragets omfattning

(bredd/djup)

- Grunduppdrag före inriktningsmål: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före inriktningsmål fastställda av kommunfullmäktige.
- Grunduppdrag och inriktningsmål före tilläggsuppdrag: Om tillgängliga medel ej räcker ska grunduppdrag och inriktningsmål fastställt av kommunfullmäktige prioriteras före eventuella tilläggsuppdrag fastställda av kommunfullmäktige.

Förändring i generella förutsättningar för styrelse och nämnder

Under några år har pensionskostnaderna ökat, framför allt 2023 och 2024. En stor del av pensionskostnaderna, den del som avser kollektivavtalad pension ingår i PO-pålägget, varför PO-pålägget ökat kraftigt dessa år. Kommunfullmäktige har i sina budgetbeslut för respektive år kompenserat nämnderna för dessa kostnadsökningar. Pensionskostnaderna väntas sjunka väsentligt 2025 till följd av antagandet om sänkt inflation. I budget 2025 sänktes därför PO-pålägget från 44,05% till 40,84%.

Inför 2026 väntas pensionskostnaderna sjunka ytterligare och därmed också PO-pålägget som sjunker från 40,84% 2025 till 40,02% 2026. Ett lägre PO-pålägg innebär att kostnaderna minskar för nämnderna. Det frigjorda utrymmet har tillförts den partipolitiska reserven i planeringsdirektiv 1.

Kommunstyrelsen

Grunduppdrag

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar kommunens verksamheter och ekonomi samt följer upp och rapporterar utvecklingen i kommunens verksamheter till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över kommunens nämnder, bolag och av kommunen förvaltade stiftelser.

Kommunstyrelsen ska utöva en samordnad styrning, bereda ärenden inför kommunfullmäktige och ansvara för uppföljning av att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen har ansvar att leda och samordna utveckling av för kommunen strategiskt viktiga områden som ej fördelats till annan nämnd, exempelvis kommunövergripande arbete med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, näringslivs- och tillväxtpolitiskt arbete samt bostads- respektive markförsörjning. Dessutom har kommunstyrelsen ett särskilt ansvar för

- kommunkansli, arkiv och juridik
- arbetsgivarfrågor och lönehantering
- ekonomi, styrning och upphandling
- kommunikation
- markförsörjning och exploatering
- näringslivsutveckling
- säkerhet och trygghet
- strategisk utveckling och innovation
- översiktsplanering

Kommunstyrelsen är även anställningsmyndighet för kommunens samlade förvaltningsorganisation och ansvarar för arbetsgivarpolitiken

Ekonomisk ram för kommunstyrelsen 2026 (mnkr)

Kommunstyrelsens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 315,73
Kommunstyrelsens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-9,76
Justering av PO-pålägg	1,24
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-Y,YY
Xx	-Y,YY
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 324,25
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-8,52
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	1,24

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag kommunstyrelsen

Tekniska nämnden

Grunduppdrag

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens anläggningar; fastigheter, gator, vägar, parker och allmänna platser. Tekniska nämnden ansvarar även för kommunens interna servicefunktioner samt färdtjänst. Nämndens uppdrag är att:

- planera, bygga, förvalta och utveckla kommunens infrastruktur och offentliga utomhusmiljöer, fastigheter och IT-system
- svara för den kommunala väghållningen och förvalta offentliga platser
- försörja Umeå kommuns verksamheter med lokaler och boende för sociala behov
- svara för samordning och utveckling av kommunens IT och telefonisystem
- svara för klimatomställningsarbetet inom nämndens ansvarsområden
- tillhandahålla färdtjänst
- tillhandahålla intern service inom måltider, lokalvård och vissa vaktmästartjänster
- fullgöra kommunens uppgifter avseende trafikfrågor

Nämndens ansvarsområde omfattar alla verksamheter inom teknik- och fastighetsförvaltningen vilka är Gator och parker, Fastighet, IT, Måltidsservice samt Städ- och verksamhetsservice.

Ekonomisk ram för tekniska nämnden 2026 (mnkr)

Tekniska nämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 550,90
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	-3,52
Tekniska nämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-64,61
Justering av PO-pålägg	3,57
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y,yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 615,46
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-61,04
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	3,57

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag tekniska nämnden

Tilläggsuppdrag: 2026:

Tilläggsuppdrag: 2026:

Byggnadsnämnden

Grunduppdrag

I byggnadsnämndens uppdrag ingår att verkställa kommunens fysiska planering i form av nya detaljplaner, områdesbestämmelser samt stadsdels- och kvartersöversyner. Nämnden ansvar även för lovprövning, tillsyn och prövning av strandskyddsdispens. Nämnden tar beslut om bidrag för bostadsanpassningar. Inom nämndens område finns mättings- och kartverksamhet, förvaltning av kommunens landskaps- och fastighetsinformation samt förädling av geografiska data. Nämnden ansvarar för den kommunala lantmäterimyndigheten samt för namnsättning av stadsdelar, gator med mera. Inom sina områden arbetar byggnadsnämnden för en hållbar utveckling i Umeå.

Ekonomisk ram för byggnadsnämnden 2026 (mnkr)

Byggnadsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-62,93
Byggnadsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-2,62
Justering av PO-pålägg	0,51
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y,yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-65,04
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	2,11
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>0,51</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag byggnadsnämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Grunduppdrag

I miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag ingår att möjliggöra god hälsa och en hållbar utveckling i Umeå. Nämnden ansvarar för prövning och tillsyn beträffande miljö- och hälsoskyddsområdet, livsmedelssäkerhet samt serveringstillstånd. Nämnden bidrar med underlag för en god samhälls-planering och utveckling genom miljöövervakning, energieffektivisering och klimatpåverkan, naturvård samt kompetensstöd i miljöfrågor vid översiktsplanering och detaljplanering. Nämnden ansvarar också för den lagstadgade budget- och skuldrådgivningen samt för att tillvarata konsumenternas intressen inom konsumentpolitikens område. I tillägg till det ska kommunens förvaltare fullgöra uppgifter enligt föräldrabalken. Nämnden ansvarar även för att avgöra i vilken omfattning tillsynsansvar enligt miljöbalken ska övertas från länsstyrelsen.

Ekonomisk ram för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2026 (mnkr)

Miljö- och hälsoskyddsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-21,75
Miljö- och hälsoskyddsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-0,90
Justering av PO-pålägg	0,31
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y,yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-22,35
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-0,60
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>0,31</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tilläggsuppdrag:2026:

Tilläggsuppdrag: 2026:

För- och grundskolenämnden

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla barn folkbokförda i kommunen har tillgång till förskola och pedagogisk omsorg samt skolgång i kommunens egna eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunal förskola inklusive förskolor på minoritetsspråk, pedagogisk omsorg i form av dagbarnvårdare och nattisverksamhet, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem.

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och till fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor. Vidare har nämnden ansvar för skolpliktsbevakning och samverkan med fristående verksamheter i egenskap av hemkommun, samt att bevilja tillstånd och genomföra tillsyn av fristående förskoleverksamheter eller pedagogisk omsorg.

Nämnden ska säkerställa att den kommunala utbildningen utgår från grundläggande demokratiska värderingar och alla barn och elevers lika värde.

Ekonomisk ram för- och grundskolenämnden 2026 (mkr)

För- och grundskolenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-2 340,72
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	2,70
För- och grundskolenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-97,18
Justering av PO-pålägg	11,89
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y,yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-2 423,30
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-85,28
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>11,89</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag för- och grundskolenämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Grunduppdrag

Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor. Nämnden ska säkerställa att nämndens verksamheter ger eleverna en grund för fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet, samt ett aktivt deltagande i samhället i övrigt. Nämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av skolväsendet.

Vidare har nämnden ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasienivå och som anpassad utbildning samt svenska för invandrare (sfi). Nämnden svarar vidare för arbetsmarknad och integration, genom att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Ekonomisk ram gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2026 (mnr)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-652,45
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	0,65
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens tilldelning enligt planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-27,09
Justering av PO-pålägg	3,50
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-X,XX
Yy	-Y,YY
Ekonomisk tilldelning för 2026	-675,40
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-23,59
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	3,50

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Tilläggsuppdrag: 2026:

Tilläggsuppdrag: 2026:

Individ- och familjenämnden

Grunduppdrag

Individ- och familjenämndens grunduppdrag är att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialtjänsten arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor.

Grunduppdraget omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- tillhandahålla familjerådgivning
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i ordinärt boende (hemsjukvård under 65 år).

Ekonomisk ram för individ- och familjenämnden 2026 (mnkr)

Individ- och familjenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 774,78
Individ- och familjenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-73,77
Justering av PO-pålägg	7,03
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y.yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 841,52
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-66,73
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	7,03

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.

- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag individ- och familjenämnden
Tilläggsuppdrag: 2026:
Tilläggsuppdrag: 2026:

Äldrenämnden

Grunduppdrag

Äldrenämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorg samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre.

Äldreomsorgens insatser är frivilliga och ges efter en ansökan från den enskilde och utifrån en individuell bedömning.

Äldrenämndens övergripande uppdrag är att främja självständighet och kvarboende. Detta sker genom förebyggande verksamhet, information kring seniorlivet och aktiviteter som främjar hälsa och välmående hos den enskilde.

Äldrenämndens ger service, vård och omsorg i form av hemtjänst och hemsjukvård samt stöd i form av dagverksamhet, korttidsboende samt stöd och avlastning för anhöriga. Är den enskilde i behov av heldygnsoomsorg och omfattande hälso- och sjukvård bedöms behov av plats på ett vård- och omsorgsboende.

Ekonomisk ram för äldrenämnden 2026 (mnr)

Äldrenämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1 396,75
Äldrenämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-58,06
Justering av PO-pålägg	7,06
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-X,XX
Yy	-Y,YY
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1 447,74
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-50,99
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	7,06

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag äldrenämnden

Tilläggsuppdrag: 2026:

Tilläggsuppdrag: 2026:

Kulturnämnden

Grunduppdrag

Kulturnämnden svarar för folkbibliotek, Skolbiblioteksservice, konstverksamhet, kulturskola, kvinnohistoriskt museum, kultur i skolan, kultur för seniorer, arrangemang i Väven och kommungemensamma arrangemang samt den kommungemensamma konstsamlingen.

Utöver detta svarar Kulturnämnden för Sveriges Depåbibliotek och lånecentral samt stöd till kulturföreningar, kulturfestivaler och studieförbund. Kulturnämnden fördelar stipendier och annat stöd till kulturutövare samt till samlingslokaler.

Kulturnämnden ska medverka i kommunens arbete med stadsmiljö- och bevarandefrågor och i kommunövergripande kulturfrågor som handläggs av andra nämnder och styrelser.

Kulturnämnden ska inom sitt ansvarsområde stödja och främja yttrandefriheten, möjliggöra konstnärliga upplevelser, stödja skapande verksamhet, samarbeta och samråda med samhällsorgan, föreningar, intresseorganisationer, övriga tillskyndare inom verksamhetsområdet samt stödja och främja internationellt kulturutbyte

Ekonomisk ram för kulturnämnden 2026 (mnr)

Kulturnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-169,84
Teknisk ramjustering 2025 KS nau 2024-09-10	0,17
Kulturnämndens tilldelning enligt förslag planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	--7,05
Justering av PO-pålägg	0,76
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y.yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-175,97
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-6,29
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	0,76

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag kulturnämnden

Tilläggsuppdrag: 2026:

Tilläggsuppdrag: 2026:

Fritidsnämnden

Grunduppdrag

Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning. Nämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning. Nämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.

Nämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder. Nämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.

Ekonomisk ram fritidsnämnden 2026 (mnr)

Fritidsnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-158,69
Fritidsnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-6,60
Justering av PO-pålägg	0,68
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y.yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-164,61
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-5,92
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,68

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag fritidsnämnden

Tilläggsupdrag: 2026:

Tilläggsupdrag: 2026:

Personalnämnden

Grunduppdrag

Nämnden är kommunens samordnande nämnd för personalstrategiska frågor. Nämnden samordnar och verkar för att Umeå kommun har en enhetlig och sammanhållen personalpolitik samt följer upp och rapporterar utveckling och ställning i personalpolitiska frågor till kommunfullmäktige och nämnderna.

Ekonomisk ram för personalnämnden 2026 (mnkr)

Personalnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-1,29
Personalnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-0,05
Justering av PO-pålägg	0,01
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Ekonomisk tilldelning för 2026	-1,34
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	-0,05
Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025	0,01

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag personalnämnden

Tilläggsuppdrag: 2026:

Tilläggsuppdrag: 2026:

Valnämnden

Valnämnden ska fullgöra de uppgifter som ankommer på valnämnd samt ansvara för genomförande av val eller folkomröstning enligt vallagen, folkomröstningslagen samt lagen om kommunala folkomröstningar.

Ekonomisk ram för valnämnden 2026 (mnkr)

Valnämndens fastställda budget för 2025 (beslut i juni 2024)	-3,50
Valnämndens tilldelning enligt förslag i planeringsdirektiv 1	
Tillskott enligt modell	-16,50
Justering av PO-pålägg	0,06
Av kommunfullmäktige beslutade justeringar i juni 2025	
Xx	-x,xx
Yy	-y.yy
Ekonomisk tilldelning för 2026	-19,94
Ökad ekonomisk tilldelning 2026 jämfört med 2025	16,44
<i>Minskad kostnad för nämnden pga sänkt PO-pålägg 2026 jmf 2025</i>	<i>0,06</i>

Motiv för ökad/minskad tilldelning

- För motivering av generella justeringar, se sid 15.
- Xx

Tilläggsuppdrag

Tilläggsuppdrag valnämnden

Tilläggsuppdrag: 2026:

Tilläggsuppdrag: 2026:

Gemensamma nämnder

Umeå kommun har fyra gemensamma nämnder med andra kommuner. Budget för dessa hanteras i samråd med övriga deltagande kommuner och fastställs av Umeå kommunfullmäktige. Umeås andel av de kommungemensamma nämndernas tilldelning ingår i det totala budgetbeslutet och framgår i tabell 1.

Inriktningsmål och program

Kommunfullmäktige styr med inriktningsmål och program

Kommunfullmäktige fastställde i mars 2021 riktlinjer för aktiverande styrning i Umeå kommun, där framgår att kommunfullmäktige använder inriktningsmål för att skapa riktning och förändring i en avgränsad fråga eller inom ett avgränsat område som är gemensamt för flera kommunala aktörer.

- Inriktningsmålen kan syfta till att skapa såväl utvecklings- som driftskapacitet.
- Inriktningsmålen berör alltid flera kommunala aktörer.
- Inriktningsmålen bör vara långsiktiga och gälla för minst en mandatperiod.
- Inriktningsmålen ska vara minst 3 och maximalt 9

Ett givet inriktningsmål ska enbart destineras till de namngivna nämnder och bolag som:

- särskilt ska prioritera arbete med just detta inriktningsmål
- bedöms ha de reella förutsättningar som krävs för att inriktningsmålet ska uppnås

På följande sidor presenteras kommunens inriktningsmål med tillhörande program. Även om inte alla nämnder är direkt involverade i arbetet med ett givet inriktningsmål och program så förväntas alla nämnder verka för att inriktningsmålen ska uppfyllas och att program med fokusområden och åtgärder kan verkställas. Eventuella inriktningsmål som destineras till bolag ska infogas i bolagets ägardirektiv varpå förändrat ägardirektiv fastställs vid bolagstämma och därefter anmäls till kommunfullmäktige.

Ett program fungerar som en konkretisering och inramning av respektive inriktningsmål som kommunfullmäktige antar. Ett program omfattar nya eller befintliga planer, strategier, projekt, tilläggsuppdrag, samverkansavtal och överenskommelser som bedöms vara relevanta och väsentliga för kommunens möjligheter att nå det inriktningsmål som programmet ska stödja. Ett program berör oftast flera nämnder och bolagsstyrelser.

Kommunstyrelsen har ansvar och mandat att upparbeta, upprätthålla och vid behov utveckla kommungemensam modell för programhantering.

Varje program inleds med beskrivning av vad som ska prioriteras och utgöra fokusområden under kommande planeringsperiod. För att följa och analysera kommunkoncernens utveckling mot målbilden kan kommunövergripande indikatorer kopplas till varje inriktningsmål. I varje program finns även förteckning över de styrande dokument som inryms i programmet.

Inriktningsmål

Mål 1. Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 1 destineras särskilt till: kommunstyrelsen, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, byggnadsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå energi, AB Bostaden, Vakin samt Infrastruktur i Norr AB.

Mål 2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Samordningsansvar: kommunstyrelsen

Mål 2 destineras särskilt till: individ- och familjenämnden, för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, fritidsnämnden, kulturnämnden, tekniska nämnden samt UKF genom AB Bostaden och Ultra.

Mål 3. Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 3 destineras särskilt till: för- och grundskolenämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden, tekniska nämnden, byggnadsnämnden samt äldrenämnden.

Mål 4. Umeå ska vara klimatneutralt till 2040

Samordningsansvar: kommunstyrelsen.

Mål 4 destineras särskilt till: kommunstyrelsen, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, tekniska nämnden, Umeå kommunföretag, AB Bostaden, Umeå energi, samt Vakin.

Program för tillväxt

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål 1 - Umeås tillväxt ska klaras med social, ekologisk, kulturell och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Programmets syfte är att prioritera och lyfta viktiga fokusområden, faktorer och förmågor som Umeå behöver utveckla för att kunna bibehålla och stärka tillväxten där den befolkningsmässiga tillväxten kräver ca 35 000 arbetstillfällen netto till år 2050. Umeå är på god väg men samtidigt behöver vi stärka arbetet inom angivna områden.

Tillväxtprogrammets tre fokusområden

Programmet för tillväxt tar sin utgångspunkt och bygger vidare på det arbete som har gjorts och som pågår inom Näringslivsstrategins och Översiktsplanens genomförande samt den tillväxtrapport som tagits fram under 2021. Utifrån denna grund ska följande fokusområden prioriteras för perioden 2024–2025:

1. Bostadsbyggande och attraktiva livsmiljöer

Med en växande befolkning måste fler bostäder tillkomma och vi måste fortsätta växa med människorna i fokus. Nya bostäder ska komplettera befintliga stadsdelar och tätorter, samt tillkomma inom kollektivtrafikstråk. Nya bostadsområden ska ha hög täthet. Ett svagt bostadsbyggande är en tydlig hämmare av tillväxt och motsatt, en hög takt i bostadsbyggandet driver tillväxt och stärker även för Umeå viktiga branscher såsom bygg och fastighet. Planberedskapen måste öka i kommunen och målet är ge förutsättningar för minst 2000 bostäder per år. Huvudansvar: KS, BN

2. Universiteten som tillväxtmotorer

Universiteten har varit den enskilt viktigaste faktorn bakom Umeås starka tillväxt. Platsen Umeå och Umeå Kommun har på många olika sätt växt ihop med universiteten och samverkan sker både på övergripande nivå men även brett inom områden som tex gemensamma innovationsmiljöer, kompetensförsörjning och talangattraktion.

Huvudansvar: KS, PN, GVN

3. Etableringar och företagens tillväxt

Fokus på arbetstillfällen och hur vi kan nyttja och stärka Umeås diversifiering och förmåga att växa inom alla sektorer. Men även ett starkt fokus på att stärka Umeås

förmåga att attrahera, omhänderta och utveckla etableringar utifrån omvärldens efterfrågan på ren energi och att Umeås specifika styrkor tillvaratas. Huvudansvar: KS, Umeå Energi

Uppföljning

För varje fokusområde kommer prioriterade delmål och mätetal med indikatorer tas fram och konkretiseras i handlings- och aktivitetsplaner. Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda målen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplan i ordinarie programuppföljning. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning. Näringslivsavdelningen och avdelningen Övergripande planering har uppdrag från kommunstyrelsen att vara programansvariga och har därmed det operativa ansvaret för samordning, uppföljning och utvärdering av programmet. Indikatorer kommer att tas fram i respektive handlingsplan.

Riktade utvecklingsanslag för tillväxtområdet

Anslag (tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Utvecklingsanslag tillväxt	20 815	20 815	20 815	20 815	20 815

Relaterade dokument

Övergripande styrdokument

- Strategisk plan 2016–2028
- Umeå kommuns Näringslivsstrategi
- Umeå kommuns Översiktsplan
- Umeå kommuns Bostadsförsörjningsprogram

Övriga relaterade dokument

- Program för social hållbarhet
- Program för klimatneutralitet
- Umeås stadsdelar – så står det till
- CEMR-deklarationen (jämförbarhet)
- Globala målen – Agenda 2030
- Social progress declaration

Program för social hållbarhet

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål två och tre; Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden, samt Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv.

Programmets syfte är att bidra till att uppnå kommunens ambitioner att motverka ökade skillnader mellan medborgarna genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämlikt och jämställt som möjligt och aktivt arbeta för att skapa goda livsvillkor för alla¹.

Utifrån denna grund ska följande fokusområden prioriteras för perioden 2024–2025:

Fokusområde 1 - Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Detta fokusområde syftar till att Umeå på väg mot 200 000 invånare ska fortsätta vara en trygg, öppen och socialt sammanhållen kommun med hög grad av tillit och välbefinnande.

1.1 Förhindra framväxten av segregation och utsatta områden

I arbetet ingår att utveckla hur kommunen mellan olika förvaltningar kan arbeta mer tillsammans, samt med andra aktörer och civilsamhället, detta i syfte att förbättra och utveckla arbetsmetoderna för att skapa ännu bättre förutsättningar för tidiga insatser och långsiktiga verksamheter. Huvudansvar: KS, IFN, FGN, BN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

1.2 Ett Umeå fritt från våld

Arbetet med ett Umeå fritt från våld syftar till att minska våldet i Umeå kommun. Huvudansvar: KS, IFN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

1.3 Motverka segregation och framväxten av utsatta områden

Eftersom ökad segregation minskar tillfällena för möten mellan människor, samt påverkar tilliten och sammanhållningen i samhället är det viktigt att långsiktigt arbeta för att motverka alla former av segregation, såväl ekonomisk segregation som bostadssegregation eller etnisk segregation. Huvudansvar: KS, IFN, FGN, FN, KN, UKF genom Bostaden och Ultra

---

¹ Se Umeå kommuns strategiska plan 2016–2028 för en beskrivning och definition av det strategiska området Goda livsvillkor.

Fokusområde 2 - Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Jämställdhetsmålet är en övergripande strategisk fråga för kommunen och jämställdhet ska även fortsatt genomsyra samtliga program, då jämställdhetsstrategin slår fast att alla verksamheter inom kommunen ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete. De insatser som anges under detta utvecklingsområde ska därför ses som prioriteringar för särskilda satsningar inom jämställdhet som bidrar till att stärka den sociala hållbarheten.

2.1 Fortsätta arbetet med jämställd stadsplanering

All planering ska genomsyras av öppenhet, demokrati och jämställdhet. Vi ska utveckla det offentliga rummet så att alla, flickor och pojkar, kvinnor och män kan vistas där på lika villkor. Huvudansvar: JUSK, KS, BN, TN

2.2 Systematiskt utmana och ifrågasätta könade maktrelationer i arbetet med hållbar utveckling

Arbetet har fokus på att medvetandegöra förutsättningar och erfarenheter för flickor och pojkar, kvinnor och män i vår kommun, och vilka konsekvenser dessa får, för att utifrån denna analys skapa en jämnare fördelning av makt och resurser. Huvudansvar: JUSK

2.3 Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Arbetet knyter an till ett Umeå fritt från våld som utgår ifrån Umeå kommuns handlingsplan mot våld, samt det sjätte nationella jämställdhetspolitiska delmålet. Huvudansvar: JUSK, IFN, TN

Fokusområde 3 - Barns uppväxtvillkor

Umeå kommun ska vara en bra plats att växa upp på och alla barn i vår kommun ska ha goda, jämlika uppväxtvillkor, oavsett föräldrarnas bakgrund, inkomst eller livsval

3.1 Barn och ungdomars rätt till delaktighet och inflytande i kommunens utveckling ska säkerställas

Arbetet utgår ifrån barnkonventionens grundläggande principer om barnets rätt att uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på i alla frågor som rör det, och är en del i det pågående arbetet med dialog och demokratiutveckling med fokus på utvecklad medborgardialog. Huvudansvar: KS, FGN, GVN, IFN, FN, KN, TN

3.2 Motverka barnfattigdom

Arbetet mot barnfattigdom utgår ifrån Umeå kommuns handlingsplan för halverad barnfattigdom. Huvudansvar: IFN, GVN, PN, KN, FN, FGN, KS, TN, BN

3.3 Förebyggande folkhälsoarbete

Folkhälsoarbetet är en viktig del för att uppnå en socialt hållbar utveckling genom att skapa goda levnadsvillkor och utvecklingsmöjligheter för hela befolkningen i Umeå kommun. Både det hälsofrämjande och det sjukdomsförebyggande arbetet är viktigt. Inom fokusområdet barns uppväxtvillkor prioriteras kommunens folkhälsoarbete med barn och unga, men arbetet är viktigt livet ut och ett folkhälsoperspektiv med fokus på jämlika förutsättningar för en god folkhälsa ska genomsyra hela programmet.

Huvudansvar: KS, FGN, GVN, IFN, FN, KN, TN

Fokusområde 4 - Boende och bebyggelsemiljö

Detta fokusområde handlar om att i takt med fortsatt tillväxt utveckla boendemiljöer som är trygga, tillgängliga och som främjar delaktighet samt möten mellan människor.

4.1 Fortsätta arbetet med strategier för hållbar tillväxt för att stärka den sociala hållbarheten

Arbetet utgår ifrån de strategier för hållbar tillväxt som fastställs i översiktsplanen, som gynnar hållbara flöden, skapar förutsättningar för ett gott vardagsliv och värnar betydelsen av lokal platsidentitet och social hållbarhet, där ett fortsatt målmedvetet arbete för ökad blandning i hela kommunen är grundläggande. Huvudansvar: KS, BN, TN, UKF genom Bostaden och Ultra

4.2 Stärka mötesplatser och överbrygga barriärer

Arbetet utgår ifrån rekommendationerna i rapporten Umeås stadsdelar – så står det till, samt Program för hållbar landsbygdsutveckling i Umeå kommun, som understryker vikten av att stärka mötesplatser, skapa förutsättningar för socialt sammanhållna stadsdelar och tätorter, samt platser och motverka såväl fysiska som sociala barriärer i det offentliga rummet. Huvudansvar: KS, BN, FN, KN, TN, ÄN UKF genom Bostaden och Ultra

4.3 Främja en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet

Kommunens övergripande bostadspolitiska mål är att möta både dagens och framtidens behov av bostäder. För en socialt hållbar bostadsförsörjning och motverka hemlöshet kan det behövas särskilda åtgärder riktade mot de mest utsatta i samhället, utifrån Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram. Huvudansvar: KS, BN, IFN, TN, UKF genom Bostaden

Fokusområde 5 - Arbete och försörjning

Arbete och sysselsättning har betydelse för människors livskvalitet och delaktighet och inflytande i samhällslivet. Att kunna försörja sig är en grundläggande förutsättning för goda livsvillkor och för att minska socioekonomiska skillnader. Även sambandet mellan arbete eller sysselsättning och god hälsa är väl belagt i forskningen. Lika viktigt som sysselsättningen i sig är rätten till yrken utefter ens kompetens. En jämlik arbetsmarknad är vad som på allvar skapar förutsättningar för ett jämlikt och socialt hållbart samhälle.

5.1 Skapa förutsättningar för att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv och en högkvalitativ välfärd för livets alla skeden

Utbildning är en nyckel till försörjning, inte minst för personer i olika typer av utsatthet, och en grundläggande faktor för att kunna stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. Kort eller ingen utbildning innebär markant högre risk för arbetslöshet, lägre lön och i förlängningen ohälsa. De data som kommunen har kring livsvillkor, ekonomi och hälsa utgör beslutsunderlag för att prioritera och följa upp kommunens arbete med jämlikhet och folkhälsa. Huvudansvar: FGN, GVN, KS, IFN, ÄN, UKF genom Bostaden

5.2 Särskilt stöd till de personer som står långt från arbetsmarknaden

Arbetet syftar till att samordna insatser för att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering i arbetslivet med särskilt fokus på personer som står långt från arbetsmarknaden i samverkan med bland annat arbetsförmedlingen, Umeåregionens kommuner och Samordningsförbundet. Huvudansvar: FGN, GVN, IFN

5.3 Åtgärder för att förhindra diskriminering och säkerställa jämlika möjligheter måste fördjupas och breddas

För att säkerställa mångfald och jämlika möjligheter behöver kommunen som arbetsgivare visa att medarbetare inte missgynnas på grund av etnisk bakgrund eller trosuppfattning vid rekrytering, möjlighet till intern rörlighet, utveckling och avancemang. Kommunen i egenskap av arbetsgivare ska ta fram tydliga åtgärder för att nå breddad rekrytering till ledningsarbete, i första hand genom att aktivt bredda rekryteringen till de kommuninterna ledarskaps- och traineeutbildningar som genomförs. Ett systematiskt arbetssätt för att bättre mäta och möjliggöra analys och åtgärder i relation till diskrimineringsgrunderna behöver tas fram. Arbetet skall följas upp inom ramen för aktiva åtgärder och de personalpolitiska målen. Huvudansvar: PN, KS

5.4 Motverka framväxten av ett skuggsamhälle och en ökad arbetslivskriminalitet

Begreppet skuggsamhälle används för att beskriva en växande grupp av marginaliserade människor i samhället som lever utanför samhällets skyddsnät och som ofta utnyttjas på arbetsmarknaden. Ett växande skuggsamhälle och ökad arbetslivskriminalitet i form av exempelvis människohandel och exploatering riskerar att ha negativ inverkan på demokratin och tilliten i samhället, vilket är viktiga fundament för den sociala hållbarheten. Huvudansvar: KS och GVN

Uppföljning

Övergripande planering, samhällsbyggnadsförvaltningen, är programansvarig och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av programmet. Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda målen till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplaner i ordinarie programuppföljning. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning.

Riktade utvecklingsanslag för Social hållbarhet

Anslag (tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Utvecklingsanslag Social hållbarhet	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000

Relaterade dokument

Övergripande styrdokument samt dokument som relaterar till flera fokusområden

- Strategisk plan för Umeå kommun 2016–2028
- Umeå kommuns översiktsplan
- Umeå kommuns program för hållbar landsbygdsutveckling
- Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
- Kulturpolitiskt program för Umeå kommun

- Program för tillgänglighet i Umeå kommun
- Avsiktsförklaring för en god, jämlik och jämställd hälsa i Västerbotten

Relaterade dokument för fokusområde 1

- Handlingsplan mot våld
- Åtgärdsplan Umeå växer-tryggt och säkert
- Färdriktning 2020–2025 Umeå växer-tryggt och säkert

Relaterade dokument för fokusområde 2

- Strategi för jämställdhetsarbete i Umeå kommun
- Den europeiska deklARATIONEN för jämställdhet på lokal och regional nivå (CEMR-deklARATIONEN)
- Länsstrategi Ett jämställt Västerbotten 2023-2030

Relaterade dokument för fokusområde 3

- Umeå kommuns handlingsplan mot barnfattigdom
- Kommungemensam handlingsplan för det suicidförebyggande arbetet

Relaterade dokument för fokusområde 4

- Umeå kommuns översiktsplan
- Umeå kommuns bostadsförsörjningsprogram
- Umeå kommuns handlingsplan mot hemlöshet

Relaterade dokument för fokusområde 5

- Överenskommelse om samverkan för att förbättra kompetensförsörjningen och påskynda individers etablering i arbetslivet mellan Arbetsförmedlingen, Umeåregionens kommuner och Samordningsförbundet.

Program för Klimatneutrala Umeå 2040

Programmet är en konkretisering av inriktningsmål 4 - Umeå ska vara klimatneutral till 2040

Programmets syfte är att minska utsläppen av växthusgaser för att bidra till att minska den globala uppvärmningen och de klimatförändringar som medföljer, i enlighet med Parisavtalet. Kommunfullmäktige har i februari 2020 antagit lokala miljömål och beslutat att Umeå ska vara klimatneutralt 2040², dvs ha nettonollutsläpp av växthusgaser. Som ett delmål beslutades att Umeå kommunkoncern ska vara klimatneutral 2025³.

Umeå kommunkoncern genomförde 2021 en första nulägesanalys⁴ av de utsläpp av växthusgaser som uppstår från den egna verksamheten. Analysen grundade sig på 2019 års tillgängliga data och visade att koncernen ger upphov till ungefär 20 % av de territoriella växthusgasutsläppen inom Umeå kommun.

Mot denna bakgrund ska följande fokusområden prioriteras för perioden 2024–2025:

Fokusområde 1 – Transporter

Transporter har stor betydelse för klimatpåverkan – de står för ungefär hälften av all klimatpåverkan i Umeå. Därför kommer det behövas stora förändringar på det området för att klara klimatmålen. Samtidigt är transporter väldigt viktiga för att samhället ska fungera. Stadens alla aktörer och invånare behöver därför vara delaktiga i arbetet med att minska transporter och resornas klimatpåverkan.

Umeå kommuns arbete med att bli ett mer transporteffektivt samhälle och minska klimatpåverkan från resor och transporter utgår från översiktsplanen och de strategier som finns där. Det finns flera redan beslutade program och styrdokument (se nedan), där strategierna konkretiseras – det är av största vikt att de åtgärderna effektbedöms och genomförs.

---

² Klimatneutralt Umeå 2040 - Klimatneutralt Umeå innebär att senast år 2040 ska Umeå inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från Umeå ska vara minst 85 procent lägre år 2040 än utsläppen år 1990. (Definitioner har samma betydelse som Sveriges klimatmål.)

³ Klimatneutral kommunkoncern 2025 – Kommunkoncernen utsläpp av växthusgaser ska minska och ska vara minst 85 % lägre år 2025 än utsläppen år 2019. Det kan ske med hjälp av bland annat cirkulära materialflöden och återbruk, hållbart resande och transporter, grön energi och energieffektivisering. (Umeå kommunkoncern följer samma definition som Sveriges klimatmål. Det finns dock inget nuläge för 1990 varav Umeå kommun använder 2019 års tillgängliga data som basår.)

⁴ Nulägesanalysen presenteras i Umeå kommunkoncerns åtgärdsprogram för miljömålen.

Fokusområde 2 - Bygg och anläggning

Bygget av nya hus, vägar och annan infrastruktur genererar stora klimatutsläpp. Samtidigt måste de byggnader och den infrastruktur som redan finns underhållas, vilket också medför utsläpp. En växande kommun behöver fler bostäder och i Umeå ska det finnas förutsättningar för ytterligare 2000 bostäder per år, utbyggnad av den kommunala servicen, och förbättrade förutsättningar för industri och företag att etablera sig och växa. Därför kommer det att krävas stora förändringar i materialval och byggteknik för att minska byggsektorns klimatpåverkan.

Fokusområde 3 - Energi, el och fjärrvärme

Produktion och användning av el och fjärrvärme står för omkring en femtedel av Umeås totala växthusgasutsläpp. I och med Umeås tillväxt med fler bostäder och utveckling av industrier tillsammans med en elektrifiering av hela samhället inklusive transportsektorn kommer dessutom användningen av el att öka i Umeå liksom uttaget av effekt.

För att minska klimatutsläppen behövs en samhällsomställning och livsstilsförändringar med ett ökat fokus på bland annat energieffektivisering i byggnader, energirådgivning till privatpersoner och företag samt fortsatt utveckling av produktion av el och fjärrvärme och metoder för koldioxidinfångning.

Fokusområde 4 - Cirkulär ekonomi

För att klara klimatmålen är det viktigt att ställa om från en linjär ekonomi till en så kallad cirkulär ekonomi. En linjär ekonomi bygger på att naturresurser utvinns, produceras, konsumeras och sedan blir till avfall. En cirkulär ekonomi bygger i stället på kretsloppstänkande, alltså att material och produkter återanvänds eller återvinns för att fortsätta skapa värde så länge som möjligt. Det handlar bland annat om att verka för ökad återvinning, matavfallsutsortering och användning av fjärrvärme liksom om olika satsningar på återbruk och reparationer.

Fokusområde 5 - Övergripande insatser

För att klara klimatmålen måste konkreta insatser inom områden med stor klimatpåverkan kompletteras med mer övergripande insatser för att utveckla kommunkoncernens förmåga att bidra till Umeås klimatomställning. Det handlar om exempelvis metodutveckling inom uppföljning, upphandling och klimatinvesteringsplaner samt kunskapshöjning och samarbete lokalt till internationellt. Även ledning, styrning och organisation likt etablering av gemensamma styr- och arbetsgrupper utifrån prioriterade områden är viktigt.

Uppföljning

Kommunstyrelsen har samordningsansvar för programmet och har därmed det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering.

Kommunstyrelsen följer årligen upp program och handlingsplan i ordinarie programuppföljning. En viktig del i programuppföljningen är att säkerställa om programmet uppnår sitt syfte.

Berörda nämnder och bolagsstyrelser ska årligen redovisa resultatet av sitt arbete med att uppfylla de uppställda fokusområdena till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen kan sedan revidera handlingsplanen vid behov. Revidering ska ske genom gemensam beredning.

Umeå Energi, Bostaden och VAKIN upprättar årligen hållbarhetsredovisningar. Där redovisas bland annat utsläpp från egna transporter, energianvändning och energiproduktion och relevanta mätetal ingår som en del i uppföljningen av programmet.

Indikatorer

Indikator	Status	Mål 2025	Långsiktigt mål (2030/2040)	Källa
Förändring av territoriella utsläpp av CO ₂ e jmf basår 1990, %	-34% (2021)	-	-85% (2040)	SMHI Nationella emissionsdatabasen
Utsläpp av växthusgaser, kommunorganisatoriskt scope 1 och 2, kton CO ₂ e	94 kton (2022)	14 kton*	Minska	Klimatberäkning för kommunkoncernen
Andel hållbart resande (buss, cykel, gång) i Umeås tätort, %	50% (2022)	65%	Öka	Kommunövergripande resvaneundersökningar
Energianvändning av flytande icke förnybara bränslen, MWh per invånare	7,92 MWh per invånare (2021)	-	Fossilfria drivmedel (2030)	SCB Kommunal och regional energistatistik

*motsvarar 85 % mindre utsläpp än år 2019

Riktade utvecklingsanslag för klimatneutralitet

Anslag (tkr)	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Utvecklingsanslag klimatneutralitet	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000

Relaterade dokument till program för klimatneutralitet

Styrdokument antagna av KF/KS

- Avfallsplan för Umeåregionen (KF 2020)
- Cykeltrafikprogram (KF 2018)
- Energiplan (KF 2003)
- Fotgängarprogram för Umeå (KF 2019)
- Godstrafikprogram (KF 2018)
- Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)
- Kollektivtrafikprogram (KF 2021)
- Näringslivsstrategi Umeå kommun (KF 2019)
- Parkeringsprogram (KS 2013)
- Riktlinjer för resor i tjänsten, Umeå kommun (KS 2016)
- Strategiska planen (KF 2016)
- Trafiksäkerhetsprogram (KF 2014)
- Umeå kommuns Översiktsplan (KF 2018)
- Umeås lokala miljömål (KF 2020)
- Åtgärdsplan för minskade utsläpp av växthusgaser (KF 2009)
- Åtgärdsprogrammet för renare luft (KF)

Övriga relaterade dokument

- Program för social tillväxt
- Program för social hållbarhet
- Resepolicy

Umeå kommunkoncerns bolag

- Affärsplan 2018–2022 (Bostaden 2017)
- Affärsplan 2020–2024 (Vakin 2019)
- Affärsplan inkluderar hållbarhetsmål för minskat klimatpåverkan (UPAB)
- Affärsplan inkluderar hållbarhetsmål för minskad miljö- och klimatpåverkan (Umeå Energi)
- Hållbarhetspolicy (Umeå Energi)
- Hållbarhetsstrategi (Bostaden, ej beslutat)
- Kollektivtrafikplan inkluderar hantering av miljöambitioner (Kollektivtrafiken 2020)
- Ägardirektiv för de kommunala bolagen
- Miljöledningssystem (ISO 14 001) Umeå Energi, Vakin, delar av Umeå kommun

Undertecknade åtaganden

- Klimatkontrakt 2030
- Circular Cities Declaration
- Covenant of Mayors
- Cities Race to Zero

Kommande styrdokument

- Arkitekturpolicyn/träbyggnadsstrategi
- Handlingsplan för cirkulär ekonomi
- Umeås Klimatfärdplan

Personalpolitiska mål och uppdrag

Personalpolitiska mål

Välfärden står inför stora utmaningar gällande finansiering och personalbrist. Vi behöver därför förnya våra arbetsätt för att klara utmaningarna och här ger digitaliseringen avgörande möjligheter. Vi behöver också förbättra vår samverkan över förvaltningsgränserna och med andra organisationer.

- Mål 5.** Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället. Samordningsansvar: personalnämnden.
- Mål 6.** Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30. Samordningsansvar: personalnämnden.
- Mål 7.** Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden. Samordningsansvar: personalnämnden.

God ekonomisk hushållning - Ekonomiska riktlinjer, tilläggsuppdrag och finansiella mål

Finansiella mål

Mål 8. Resultatet i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska uppgå till 2 procent 2025–2028.

Regler för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att både kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga grunduppdrag uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålmässigt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Det genomförs så här:

- Umeå kommuns verksamhet styrs av kommunfullmäktige genom grunduppdrag, mål och budgetramar för drift och investeringar. Av kommunfullmäktige fastställd budgetram för nämnd innefattar medelstillelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet.
- Nämnder som redovisar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram ska, om underskottet uppgår till mer än 1 mnkr, snarast redovisa en pris- och tidsatt åtgärdsplan till kommunstyrelsen och vidta de åtgärder som krävs för att uppnå en budget i balans
- De i planeringsdirektiv, budget och verksamhetsplan angivna grunduppdragen och målen ska följas upp under budgetåret och slutligt avrapporteras i bokslut/verksamhetsrapporter.
- Den ekonomiska planeringen ska utgå från försiktighetsprincipen, där säkerhet i antaganden är en viktig grundförutsättning.
- Överskott är en nödvändig förutsättning för att finansiera framtida investeringar.
- Verksamheternas nettokostnader får inte öka snabbare än skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och finansnetto.
- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att Umeå kommun har god ekonomisk hushållning och följer kommunallagens krav på budget i balans. Nämnderna har detta ansvar inom sitt område och inom ramen för sin budget.
- Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras. Alla större förändringar av verksamheten ska kostnadsberäknas (kalkyleras) och resursavstämmas före genomförande.

- Alla beslut ska innehålla en ekonomisk konsekvensbeskrivning som tydliggör hur beslutet påverkar kommunens ekonomi och hur det ska finansieras.

Observera att beredning av förslag till reviderade riktlinjer för god ekonomisk hushållning pågår på uppdrag av kommunfullmäktige. Reviderat förslag kommer tillställas kommunfullmäktige i december 2024. Om kommunfullmäktige fastställer förslaget kommer ovanstående att ersättas. Detta sker i så fall inför att förslag till planeringsdirektiv version 2 publiceras i april 2025.

Uppföljning, analys och utvärdering

Återrapportering till kommunfullmäktige

Återrapportering till kommunfullmäktige från kommunstyrelse, nämnder och bolag sker via årsredovisning över föregående kalenderår. Årsredovisning sammanställs av kommunstyrelsen och överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer inför kommunfullmäktiges sammanträde i april. Förutom årsredovisningen ska kommunstyrelsen sammanställa och överlämna ett delårsbokslut över årets åtta första månader, delårsbokslutet inkluderar kommunstyrelse, nämnder och bolag. Delårsbokslutet överlämnas till kommunfullmäktige och revisorer senast 15 oktober.

För att förbättra kommunfullmäktiges insyn och möjlighet att hantera avvikelser sker även återrapportering från nämnder, bolag och kommunstyrelse till kommunfullmäktige via en förenklad rapport för perioden januari–april. Den förenklade rapporten innehåller information relaterad till bolagens ekonomi samt nämndernas ekonomi och personalförhållanden.

Övrig uppföljning

De kommunala verksamheterna följs upp och utvärderas kontinuerligt. Uppföljning och utvärdering sker med syfte att följa nämnders och bolags grunduppdrag samt uppfyllelse av inriktningsmål och tilläggsuppdrag, men även att uppnå kvalitet och utveckling av kommunens strukturella förutsättningar/resurser. Uppföljning och utvärdering ger även signaler om behov av och underlag för att kunna korrigera grunduppdrag, inriktningsmål, planering eller resursfördelning. Uppföljning sker till exempel genom:

- uppföljning av grunduppdrag
- uppföljning av inriktningsmål & program
- uppföljning av tilläggsuppdrag
- resultatutvärderingar
- process- och kvalitetsuppföljning
- medborgar- och brukarundersökningar
- synpunkter och klagomål från medborgare och brukare
- uppföljning Intern kontroll
- förslag- och avvikelshantering.

Intern styrning och kontroll

Kommunfullmäktige har beslutat om riktlinjer för kommunens arbete med intern styrning och kontroll. Den interna kontrollen skall baseras på riskanalyser och innehålla lämpliga åtgärder mot prioriterade risker. För mer information se Riktlinjer för Intern styrning och kontroll.

Lagstadgade planer

Umeå kommun är enligt lag ålagd att utarbeta vissa kommunala planer. Dessa lagstadgade planer bereds på kommunfullmäktiges uppdrag av aktuell nämnd och beslutas av kommunfullmäktige (om så krävs i lagstiftningen) alternativt ansvarig nämnd.

Budget 2026 och plan 2027–2029 för nämnder och styrelse

Budgetram för nämnd innefattar medelstilldelning för samtliga kostnader för nämndens verksamhet och utgår från att PO-pålägget förändras från 40,84 procent i 2025 års budget till 40,02 procent i budget för 2026. För 2027 och 2028 har PO-pålägget beräknats till 40,33% respektive 40,48% vilket har beaktats i beräkningarna för 2027 och 2028.

Budgetramarna är nettokostnadsramar för styrelse och nämnder. Ramarna har beräknats utifrån nuvarande organisation. Eventuella organisationsöversyner och/eller överföring av verksamheter till nytt ansvar regleras genom beslut om tekniska förändringar av budgetramarna.

Tabell 1. Budgetramar nämnder och styrelse 2026

Belopp i tkr

Nämnd/styrelse	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kommunstyrelse*	-1 315 727	-1 324 252	-1 384 970	-1 423 906	-1 467 388
Teknisk nämnd	-1 550 904	-1 615 464	-1 713 206	-1 783 673	-1 845 928
För- och grundskolenämnd	-2 340 717	-2 423 300	-2 569 919	-2 675 624	-2 769 010
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	-652 453	-675 395	-716 259	-745 720	-771 748
Individ- och familjenämnd	-1 774 784	-1 841 518	-1 952 937	-2 033 264	-2 104 230
Äldrenämnd	-1 396 749	-1 447 742	-1 535 336	-1 598 487	-1 654 278
Byggnadsnämnd	-62 929	-65 036	-68 971	-71 808	-74 314
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-21 753	-22 350	-23 702	-24 677	-25 538
Kulturnämnd	-169 845	-175 969	-186 616	-194 292	-201 073
Fritidsnämnd	-158 692	-164 610	-174 569	-181 750	-188 093
Kommunfullmäktige	-3 983	-4 148	-4 398	-4 579	-4 739
Valnämnd	-3 500	-19 938	-3 600	-3 700	-20 000
Personalnämnd	-1 290	-1 336	-1 417	-1 475	-1 527
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	-86 384	-89 497	-94 912	-98 816	-102 265
Överförmyndarnämnd i Umeåregionen	-16 164	-16 753	-17 766	-18 497	-19 143
IT kapacitetsnämnd	0	0	0	0	0
Umeåregionens nämnd för PA-system	0	0	0	0	0
Summa nämndsramar	-9 555 874	-9 887 307	-10 448 579	-10 860 266	-11 249 274
Varav finansiella kostnader pensioner	-50 979	-14 266	-34 783	-36 714	-37 962
Summa verksamhetens nettokostnader (exkl finansiella kostnader)	-9 504 895	-9 873 041	-10 413 796	-10 823 552	-11 211 312

*Avser total ram för kommunstyrelsen vilken även innefattar av kommunfullmäktige beslutade åtaganden och finansiella kostnader för pensioner.

Tabell 2. Specifikation av förslag kommunstyrelsens budgetram

Belopp i tkr

Kommunstyrelse	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kraftverksamhet	117 000	117 000	117 000	117 000	117 000
Kollektivtrafik	-166 566	-172 566	-178 566	-184 566	-190 566
Umeå Folkets Hus	-26 555	-26 821	-27 089	-27 360	-27 634
Västerbottens Museum	-18 430	-19 093	-19 781	-20 493	-21 231
Norrlandsoperan	-34 406	-35 645	-36 928	-38 257	-39 634
Friskvårdsbidrag	-7 671	-7 747	-7 825	-7 903	-7 982
Fackliga förtroendemän	-13 961	-14 235	-14 818	-15 367	-15 754
Utdelning från UKF	0	0	0	0	0
Utvecklingsanslag:					
- Tillväxtanslag	-20 815	-20 815	-20 815	-20 815	-20 815
- Verksamhetsutvecklingsanslag social hållbarhet	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
- Verksamhetsutvecklingsanslag klimat	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
- Verksamhetsutvecklingsanslag omställning	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Anslag för oförutsedda behov	-21 337	-21 337	-21 337	-21 337	-21 337
Avskrivningar	-596 859	-621 337	-636 233	-655 583	-672 162
Utrangeringar	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Pensioner nettokostnad	-215 420	-180 381	-199 498	-197 309	-204 017
Kommunstyrelsen administration, bidrag och politisk verksamhet övrigt	-283 707	-294 275	-312 080	-324 916	-336 257
Summa kommunstyrelse (inkl finansiella kostnader pensioner)	-1 315 728	-1 324 252	-1 384 970	-1 423 906	-1 467 388

Tabell 3. Resultaträkning 2025–2029

Belopp i mnkr

	Budget 2025	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Verksamhetens intäkter	2 227,0	2 312,9	2 444,4	2 542,0	2 634,8
Verksamhetens kostnader	-11 135,0	-11 564,6	-12 222,0	-12 710,0	-13 173,9
Avskrivningar	-596,9	-621,3	-636,2	-655,6	-672,2
Verksamhetens nettokostnader	-9 504,9	-9 873,0	-10 413,8	-10 823,6	-11 211,3
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämnings*	9 786,0	10 241,8	10 764,7	11 216,6	11 637,0
Finansiella intäkter	284,0	290,0	363,5	500,2	599,4
Finansiella kostnader	-369,3	-353,8	-434,5	-601,6	-722,5
Fördelningsreserv för politiska prioriteringar		-99,0	-64,6	-67,3	-69,8
Resultat	195,8	205,9	215,3	224,3	232,7

*En reservering för ökad kostnad enligt förslag till förändrad kostnadsutjämnings ingår 2026.

Tabell 4. Finansieringsbudget 2025–2029

Belopp i mnkr

	Budget 2025*	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Tillförda medel					
Resultat	195,8	205,9	215,3	224,3	232,7
Avskrivningar	596,9	621,3	636,2	655,6	672,2
Pensionsavsättning	11,1	-28,2	-24,9	-20,9	-21,6
Summa tillförda medel	803,8	799,0	826,7	859,0	883,3
Använda medel					
Nettoinvesteringar	-1 210,8	-1 287,5	-1 166,5	-998,7	-1 237,3
Nettoutgifter mark- och exploatering	-175,6	-192,8	-155,1	-104,3	19,1
Summa använda medel	-1 386,3	-1 480,3	-1 321,7	-1 103,0	-1 218,2
Förändring av rörelsekapital	-582,5	-681,3	-495,0	-244,0	-334,9

* Inklusive ombudgeteringar enligt KF-beslut i april 2024..

Tabell 5. Nyckeltal

	Budget 2025*	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Nettokostnadernas (exkl avskrivningar) andel av skatteintäkter och generella statsbidrag	91,0%	90,3%	90,8%	90,7%	90,6%
Soliditet	29,0%	29,1%	29,2%	29,6%	29,7%
Självfinansieringsgrad inklusive exploatering	40,7%	53,5%	64,4%	79,8%	74,3%
Självfinansieringsgrad exklusive exploatering	44,7%	61,2%	73,0%	88,1%	73,1%
Låneskuld/invånare, tkr **	28,0	33,0	36,1	37,5	39,6

*Inklusive ombudgeteringar enligt KF-beslut i april 2024 samt inklusive hänsyn till prognos T2 2024.

**Inklusive exploateringsintäkter, exklusive vidareutlåning till bolagen.

Investeringsramar 2026–2029

Förslaget till investeringsbudget 2026 samt plan 2027–2029 innebär att ca 900 mnkr har förskjutits utanför planperioden. Förskjutningarna i tid har främst skett inom för- och grund-, gymnasie- och äldreomsorgsnämnden. I förslaget ingår nya projekt som tillkommit främst genom en specificering av tidigare volymmedel där inget enskilt projekt överstiger 50 mnkr i totalbudget.

Tabell 6. Investeringsramar per nämnd

Belopp i tkr

Nämnd/styrelse	Budget 2025*	Budget 2026	Plan		
			2027	2028	2029
Kommunstyrelsen	61 078	66 267	71 656	24 951	25 450
Teknisk nämnd	1 020 596	1 080 871	991 735	864 732	1 084 789
För- och grundskolenämnd	21 425	19 320	17 420	21 888	34 262
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	9 376	10 000	21 000	12 900	15 120
Individ- och familjenämnd	9 710	15 254	19 926	9 251	11 639
Äldrenämnd	37 145	24 437	22 437	28 626	20 222
Byggnadsnämnd	471	470	470	479	489
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	283	282	282	287	293
Kulturnämnd	4 873	6 850	4 850	4 947	13 708
Fritidsnämnd	15 700	15 700	15 700	15 826	16 143
Valnämnd	550	500	500	510	520
Umeåregionens brand- och räddningsnämnd	29 550	47 582	550	14 344	14 631
Summa styrelse/nämnd	1 210 757	1 287 532	1 166 525	998 742	1 237 266
Mark- och exploatering - anläggningar	265 100	321 650	478 150	464 350	492 150
Summa inkl mark- och exploatering	1 475 857	1 609 182	1 644 675	1 463 092	1 729 416

*Inklusive ombudgeteringar enligt KF-beslut i april 2024.

Tabell 7. Nya investeringsprojekt, över 50 mnkr

Projekt	Totalt 2026-2029	Total budget

Redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen

Utifrån nya lagkrav ska kommunens budget innehålla en redogörelse för ekonomin i de kommunala bolagen. Denna redogörelse infogas vid framtagande av planeringsdirektiv version 2.

Tjänsteskrivelse

2025-01-09

Kommunfullmäktiges
jämsälldhetsutskott

Diariennr: KS-2024/00426

JUSK Information om ärenden till kommunfullmäktige 2024

Förslag till beslut

Jämsälldhetsutskottet beslutar

Att till protokollet notera att utskottet tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Genomgång av beslutsärenden (övergripande strategier, planer och policys samt motioner) till kommunfullmäktige under 2024 med fokus på förekomst av jämsälldhetsanalys.

Beslutsunderlag

JUSK uppföljning KF 2024

Beredningsansvariga

Annika Dalén, jämsälldhetsstrateg

Linda Gustafsson, jämsälldhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Ledningskoordinator

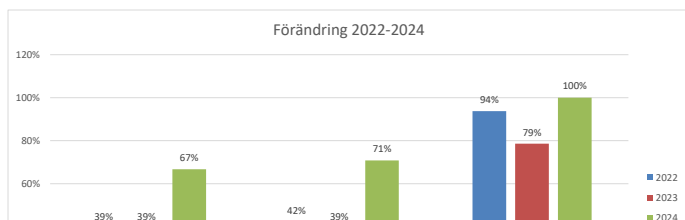
Förnamn, Efternamn

Befattning

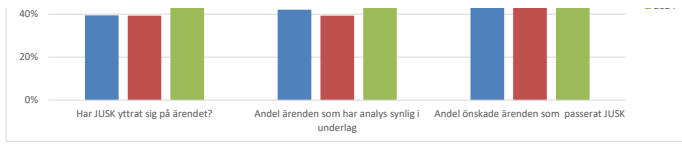
Annika Dalén

Jämsälldhetsstrateg

Ärenden i KF 2024 med jämställdhetsperspektiv inför beslut							
	ÄRENDE	BESLUT	JÄMSTÄLLDHETSANALYS synlig i mötesboken (Dvs, finns jämställdhetsrelaterade frågor omnämnda i beslutsunderlaget)	JUSK VILL YTTRA SIG? (Dvs, har JUSK önskat yttra sig på detta ärende)	Har JUSK yttrat sig på ärendet?	Andel ärenden som har analys synlig i underlag	Andel önskade ärenden som passerat JUSK
JAN	-	-	-	-	-	-	-
FEB	Riktlinje för rådgivande organ i Umeå kommun	Antagen	Nej	Nej	Nej	0%	-
MAR	Motion 3/2023: Bygg en äventyrslekpark på Mariehemsängarna; Maria Lindvall (L)	Avslag	Ja	Ja	Ja	100%	100%
	Motion 8/2023: Inför gratis skollunch på loven; Ellen Ström (V), Daniell Anderson (V) och Johan Stål (V)	Avslag	Ja	Ja	Ja		
	Motion 10/2023: Inför skolfrukost i Umeå; Daniell Andersson (V), Johan Stål (V) och Tobias Holmbom (V)	Besvarad	Ja	Ja	Ja		
APR	Motion 19/2023: Utred förutsättningarna för ett inrättande av ungdomsfullmäktige i Umeå kommun; Hanna Lundin Jernberg (L)	Avslag	Ja	Ja	Ja	100%	100%
JUN	Planeringsdirektiv och budget 2025 samt plan 2026-2028	Antagen	Ja	Ja	Ja	100%	100%
	Rekommendation gällande undertecknande av CEMR-deklarationen	Antagen	Ja	Ja	Ja		
	Planeringsstrategi för Umeå kommuns översiktsplanering	Antagen	Ja	Nej	Nej		
AUG	Motion 11/2023: AI – möjligheter och risker; Veronica Kerr (KD) och Anders Sellström (KD)	Avslag	Ja	Ja	Ja	50%	100%
	Motion 12/2023: Underlätta för politiska partier och ungdomsförbund att besöka Umeås gymnasieskolor; Madelene Nord (M) och Joline Göttfert (M)	Bifall	Ja	Ja	Ja		
	Motion 13/2023: Utegym och lekplats i anslutning till Arboretum; Igor Hell (M)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
	Motion 17/2023: Nej till Nato-baser och kärnvapen i Umeå; Bore Sköld (V)	Besvarad	Nej	Nej	Nej		
	Motion 1/2024: Avskaffa bidrag till etniska föreningar; Joline Göttfert (M)	Avslag	Ja	Ja	Ja		
	Motion 2/2024: "Ko på rot" för mer lokalproducerad mat; Veronica Kerr (KD)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
	Motion 4/2024: Fördjupa relation mellan Umeå kommun och Taiwan; Anders Norqvist (L), Hanna Lundin Jernberg (L) och Maria Lindvall (L)	Besvarad	Nej	Nej	Nej		
	Program för hållbar landsbygdsutveckling	Antagen	Ja	Ja	Ja		
SEP	Motion 16/2023: Utforma en handlingsplan för att minska risken att kommunens barn, unga och vuxna dras in i kriminalitet; Hanna Lundin Jernberg (L)	Besvarad	Ja	Ja	Ja	100%	100%
OKT	Motion 9/2023: Minska ofrivilligt helgarbete och delade turer – inför frivilliga helgtjänster i omsorgen; Lennart Arvidsson (V), Åsa Bäckström (V) och Liv Zetterberg (V)	Besvarad	Ja	Ja	Ja	60%	100%
	Motion 15/2023: Bekämpa kriminalitet och öka tryggheten i Umeå; Joline Göttfert (M)	Besvarad	Ja	Ja	Ja		
	Motion 18/2023: Gör det enklare att tyra kommunens lokaler; Joline Göttfert (M)	Besvarad	Ja	Ja	Ja		
	Motion 5/2024: Inför ett särskilt driftbidrag för enskilda vägar i Umeå kommun; Mattias Larsson (C)	Återremitteras	Nej	Nej	Nej		
	Motion 6/2024: Inventering av skyddsrum, Umeå kommun; Maria Nilsson (SD)	Besvarad	Nej	Nej	Nej		
NOV	Motion 20/2023: Äldreomsorgen behöver fler medarbetare; Veronica Kerr (KD)	Avslag	Ja	Ja	Ja	100%	100%
DEC	Taxor och avgifter äldreomsorgen 2025	Antagen	Ja	Ja	Ja	-	-
TOTALT:				67%	67%	71%	100%

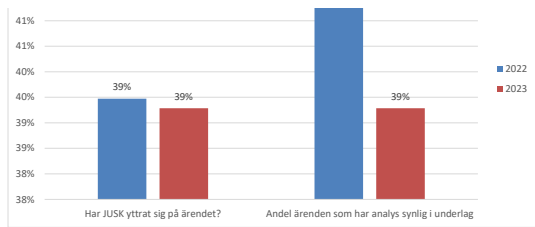

Ärenden i KF 2023 med jämställdhetsperspektiv inför beslut							
	ÄRENDE	BESLUT	JÄMSTÄLLDHETSANALYS synlig i mötesboken (Dvs, finns jämställdhetsrelaterade frågor omnämnda i beslutsunderlaget)	JUSK VILL YTTRA SIG? (Dvs, har JUSK önskat yttra sig på detta ärende)	Har JUSK yttrat sig på ärendet?	Andel ärenden som har analys synlig i underlag	Andel önskade ärenden som passerat JUSK
JAN	Umeå kommuns resepolicy	Fastställs	Nej	Nej	Nej	0%	-
	Motion 13/2022: Borgerlig drop in-vigsel; Maja Westling (C)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
FEB	Motion 8/2022: Utveckla tillgången till barnomsorg på obekvämt arbetstid; Ellen Ström (V)	Ansnes besvarad	Ja	Ja	Ja	50%	100%
	Motion 9/2022: Inrätta skolsociala team i Umeå kommun; Anders Norqvist (L)	Ansnes besvarad	Nej	Nej	Nej		
MAR	Motion 40/2020: Använd auktoriserade tolkar i ärenden som rör mäns våld mot kvinnor; Alice Fatma Nikmanesh och Mariam Salem (MP)	Ansnes besvarad	Ja	Ja	Ja	100%	100%
MAJ	Motion 9/2020: Installation av brandlarm eller värmekamera vid bilparkering i kommunala bostadsområden som tidigare utsatts för brandattentat; Maria Nilsson (SD)	Avslag	Nej	Nej	Nej	60%	100%
	Motion 23/2021: Umeåförslaget; Lasse Jacobsson, Ellen Ström och Bore Sköld (V)	Avslag	Ja	Ja	Ja		
	Motion 25/2021: Stärk insynen och demokratin - publicera möteshandlingar på kommunens hemsida; Johan Stål (V), Lasse Jacobson (V), Gudrun Nordborg (V) och Bore Sköld (V)	Bifall	Nej	Nej	Nej		
	Motion 3/2022: Fokusera på kärnuppdraget och värna om för- och grundskolans personal; Nasteho Osman Lander (V)	Ansnes besvarad	Ja	Ja	Ja		
	Motion 5/2023: Avveckla jämställdhetsutskottet (JU); Wilhelm Wikberg (SD)	Avslag	Ja	Ja	Ja		
JUN	Planeringsdirektiv och budget 2024 samt plan 2025-2027	Fastställs	Ja	Ja	Ja	100%	100%
AUG	Motion 5/2022: Ändra regelverket för att utse hedersmedborgare; Anders Ågren (M)	Avslag	Nej	Nej	Nej	25%	50%
	Motion 12/2022: Inför progressiva avgifter i äldreomsorgen; Åsa Bäckström (V)	Ansnes besvarad	Ja	Ja	Ja		
	Motion 4/2023: Avsluta samarbetet med kommunens samtliga vännorter; Lars Forsgren (SD)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
	Gemensam utvecklingsstrategi mellan Umeå kommun och Vasa stad 187	Fastställs	Nej	Ja	Nej		
SEP	Motion 8/2020: Gör Umeå till officiellt samiskt namn för Umeå; Gudrun Nordborg (V)	Bifall	Nej	Nej	Nej	0%	-
	Motion 12/2021: Se över omställningsstödet för politiker; Bore Sköld, Ellen Ström, Jan-Olov Carlsson, Åsa Bäckström (V)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
	Motion 14/2022: Utredning av socialtjänstens handläggning i ärenden om umgängesbegränsning enligt LVU; Anna-Karin Sjölander (C)	Bifall	Nej	Nej	Nej		
	Motion 7/2023: Avskaffa elsaneringsbidraget; Anders Norqvist (L)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
OKT	Motion 10/2022: Inför avgiftsfria arbetsskor i den kommunala hemtjänsten; Åsa Bäckström, Lennart Arvidsson och Rebecca Sellstedt (V)	Avslag	Ja	Ja	Ja	50%	100%
	Motion 6/2023: Inrätta Tjänsteperson i beredskap (TIB) i Umeå kommun; Anders Norqvist (L)	Ansnes besvarad	Nej	Nej	Nej		
NOV	Motion 4/2021: Valfrihet för äldreomsorgens personal - frivilliga delade turer! Åsa Bäckström och Rebecca Sellstedt (V)	Ansnes besvarad	Nej	Ja	Nej	50%	67%
	Motion 11/2022: Avskaffa delade turer nu! Bore Sköld (V), Åsa Bäckström (V) och Rebecca Sellstedt (V)	Ansnes besvarad	Ja	Ja	Ja		
	Motion 15/2022: Socialtjänstlagen ska användas för att bevilja bidrag till fristående elrullstolsgarage efter liknande kriterier som tidigare; Jan Hägglund, Agneta Björk, Davis Kaza och Patrik Brännberg (AP)	Ansnes besvarad	Nej	Nej	Nej		
	220/23 Motion 14/2023: Ta fram åtgärder mot välfärdsbrott och otillbörlig påverkan; Hanna Lundin Jernberg (L)	Ansnes besvarad	Ja	Ja	Ja		
DEC	Motion 2/2023: Umeå kommun ska inte samarbeta med diktaturer och länder som hotar vår säkerhet; Anders Ågren (M)	Ansnes besvarad	Nej	Nej	Nej	33%	50%
	Fastlighetspolicy för Umeå kommunkoncern	Fastställs	Ja	Ja	Ja		
	Policy, riktlinje och plan för civil beredskap	Fastställs	Nej	Ja	Nej		
TOTALT:				50%	39%	39%	79%
KVARTAL 1:				40%	40%	40%	100%
KVARTAL 2:				67%	67%	67%	100%
KVARTAL 3:				30%	20%	20%	67%
KVARTAL 4:				71%	43%	43%	60%

Ärenden i KF 2022 med jämställdhetsperspektiv inför beslut						
ÄRENDE	BESLUT	JÄMSTÄLLDHETSANALYS synlig i mötesboken (Dvs, finns jämställdhetsrelaterade frågor omnämnda i beslutsunderlaget)	JUSK VILL YTTRA SIG? (Dvs, har JUSK önskat yttra sig på detta ärende)	Har JUSK yttrat sig på ärendet?	Andel ärenden som har analys synlig i underlag	Andel önskade ärenden som passerat JUSK
JANUARI 2022 KF						
Motion 21/2020: Äldreomsorgen behöver fler medarbetare; Veronica Kerr (KD)	Avslag	Ja	Ja	Ja	50%	100%
Motion 6/2021: Pensionssamtal för nyanställda; Maja Westling (C)	Ånses besvarad	Ja	Ja	Ja		
Motion 7/2021: Begränsad digital mötestid för kommunanställda; Mattias Larsson, Robert Axebro och Maja Westling (C)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 8/2020: En kommun som bygger för framtiden; Bore Sköld (V) och Nasteho Osman Lander (V)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
FEBRUARI 2022 KF						
Motion 9/2021: Inför en personalpolitisk fond; Lennart Arvidsson, Rebecca Sellstedt (V)	Avslag	Nej	Ja	Nej	0%	0%
MARS 2022 KF						
Policy och handlingsplan barnfattigdom	Antagen	Ja	Ja	Ja	33%	100%
Resepolicy med riktlinjer för tjänsteresor	Återremitteras	Nej	Nej	Nej		
Motion 36/2021: Ingen ovaccinerad personal i kommunens patientnära vård och omsorgsverksamheter; Sven-Olov Edvinsson (C) och Mattias Larsson (C)	Ånses besvarad	Nej	Nej	Nej		
Motion 10/2021: Inför insynsplatser i styrelser och nämnder; Maria Nilsson (SD)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 11/2021: Utmåna bosättningslagen, minska antalet migranter; Maria Nilsson och Petter Nilsson (SD)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 13/2021: Genomlysning av kvinnors villkor i politiken; Ellen Ström (V)	Bifall	Ja	Ja	Ja		
APRIL 2022 KF						
Motion 14/2021: Motorgård till bilburna ungdomar; Maria Nilsson, Lars-Arne Ivert och Petter Nilsson (SD)	Ånses besvarad	Nej	Nej	Nej	0%	-
Motion 15/2021: Åtgärder mot antisemitismen i Umeås skolor; Björn Kjellsson (L)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 19/2021: Sälj kommunens semesterlägenheter i Hemavan; Petter Nilsson (SD) och Maria Nilsson (SD)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
MAJ 2022 KF						
Motion 18 2021: Gratis mensskydd till unga; Gudrun Nordborg (V)	Bifall	Ja	Ja	Ja	33%	100%
Motion 20/2021: Klassisk arkitektur i Umeå; Petter Nilsson (SD)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 21/2021: Inrätta förskoleklass för grundskolan; Anders Norqvist (L)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 26/2021: Inför fluorsköljning i skolan; Anders Norqvist(L)och Marianne Normark (L)	Ånses besvarad	Nej	Nej	Nej		
Motion 27/2021: Årskort i kollektivtrafiken för kommunanställda; Anna-Karin Sjölander (C) och Maja Westling (C)	Avslag	Ja	Ja	Ja		
Motion 28/2021: Mentorskap för nyanställda av seniora medarbetare i Umeå kommun; Anna-Karin Sjölander (C) och Sara Häggström (C)	Bifall att-sats 1 Avslag att-sats 2 och 3	Nej	Nej	Nej		
JUNI 2022 KF						
Planeringsdirektiv och budget 2023 samt plan 2024-2026	Antagen	Ja	Ja	Ja	100%	100%
AUGUSTI 2022 KF						
Motion 29/2021: Upphandla barn och ungdomspsykiatriska utredningar; Igor Hell(M)	Avslag	Nej	Nej	Nej	14%	100%
Motion 30/2021: Starta ett kommunalt hem för vård eller boende; Gudrun Nordborg (V)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 32/2021: Försörjningsstöd för medlemskap i Hyresgästföreningen; GudrunNordborg (V) och Ellen ström (V)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 33/2021: Inför kommunala trygghetsvårdar i Umeå; Maria Nilsson (SD) och Christina Sjödin (SD)	Avslag	Ja	Ja	Ja		
Motion 2/2022: Kompensation för extra insatser under pandemin; Anna-Karin Sjölander (C)	Avslag	Nej	Nej	Nej		

Motion 4/2022: Avbryt vänortssamarbetet med ryska Petrozavodsk; Anders Ågren (M)	Anses besvarad	Nej	Nej	Nej		
Motion 6/2022: Solidaritet med krigsdrabbade folk; Bore Sköld (V)	Bifall att-sats 1 Anses besvarad att-sats 2 och 3	Nej	Nej	Nej		
SEPTEMBER 2022 KF						
Motion 16/2021: Förbjud separata badtider i skolan och motverka kvinnoförtryck på kommunala badhus; Maria Nilsson (SD)	Avslag att-sats 1 Anses besvarad att-sats 2	Ja	Ja	Ja	100%	100%
Motion 17/2021: Inför kommunal hyresgaranti; Gudrun Nordborg (V) och Bore Sköld (V)	Anses besvarad att-sats 1 Avslag att-sats 2	Ja	Ja	Ja		
Motion 22/2021: Inför ett etskt råd samt utbildning för omsorgspersonal om våld i nära relation; Veronica Kerr (KD) och Birgitta Nordvall (KD)	Bifall att-sats 1 Avslag att-sats 2	Ja	Ja	Ja		
OKTOBER 2022 KF						
Motion 34/2021: Arbetsplatsdemokrati - det nya demokratiprojektet i Umeå kommun; Jan-Olov Carlsson (V), Bore Sköld (V), Lennart Arvidsson (V) och Ellen Ström (V)	Avslag	Ja	Ja	Ja	67%	100%
Motion 35/2021: Inför ett individuellt anhörigstöd; Veronica Kerr (KD)	Avslag	Ja	Ja	Ja		
Motion 1/2022: Gör Brinken till park; Davis Kaza (AP) och Marika Atlegrim (AP)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
NOVEMBER 2022 KF						
Antagande: Atgärdsprogram för Umeå kommuns miljömål 2022-2025	Antaget	Ja	Nej	Nej	75%	100%
Umeå kommuns bostadsförslöjningsprogram 2022-2030 med utblick mot 2040	Antaget	Ja	Ja	Ja		
Motion 31/2021: En barn- och ungdomsvänligare kommun; Anna-Karin Sjölander (C)	Avslag	Nej	Nej	Nej		
Motion 7/2022: Kräv rätt till heltid vid upphandlingar; Åsa Bäckström (V) och Bore Sköld (V)	Anses besvarad	Ja	Ja	Ja		
DECEMBER 2022 KF						
TOTALT:		42%	39%	42%	94%	
KVARTAL 1:		45%	36%	36%	80%	
KVARTAL 2:		30%	30%	30%	100%	
KVARTAL 3:		40%	40%	40%	100%	
KVARTAL 4:		57%	57%	71%	100%	

Tjänsteskrivelse

2025-01-09

Kommunfullmäktiges
jämfäställdhetsutskott

Diariernr: KS-2025/00049

Informationer 2025-01-16

Förslag till beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att till protokollet notera att utskottet tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Vid sammanträdet informerar Annika Dalén och Linda Gustafsson om aktuella händelser, bland annat;

- Förlängt reglemente
- Kalendarium våren 2025

Förnamn, Efternamn
Befattning

Sofia Gustafsson
Nämndsekreterare